

Amire a Magyar Közoktatás kikerül a nyomdából, addigra talán már teljesen más lesz a tanügyi helyzet, mint ami éppen most körvonalazódni látszik. Azzal az elcsépelet mondással is illusztrálhatnánk a helyzetet, hogy „csak az a biztos, hogy semmi sem biztos”. De ilyen körülmények közt is kell keresnünk idővel, széljárással, reformtorzókkal, változó történésekkel dacoló, időtálló lelki tartalmakat.

magyar **mk** közoktatás 8-9.

ROMÁNIAI MAGYAR
OKTATÁSI FIGYELŐ
PEDAGÓGUSOK
HAVILAPJA

2025. AUGUSZTUS-SZEPTEMBER

TARTALOM

1. láthatár

Tanévkezdés:
csak az a biztos,
hogy semmi sem biztos –
Kiss Judit írása

5. láthatár

Biztonságos vidéki oázis lesz
a kozmutzás erdei iskola

6. iskola és kultúra

Álljunk meg egy szóra! –
Bíró Annamária írása

11. tanterem

Tündérak, Zengőcsűr,
Üveghegy a Rekett-
táborokban

17. láthatár

A cipők mellé célt
és élményt is adnak
a jótekonysági mozgalom
futói

18. tanárszemmel

Amiért érdemes tanítani –
tanári jelenlét egy változó
világban –
Bede Erika írása

19. tanterem

Hópárdac: fejlesztő
falmászóprogram indul
Kolozsváron

7. tanárszemmel

Néha szárnyaltunk,
néha csúsztunk –
Mag Ottília írása

8. láthatár

A moldvai csángóknál „ragadt” ifjú
székelyföldi pedagógusok –
Szucher Ervin írása

12. portré

Meglelni az örömet
a zenetanításban –
Gebe Zoltán írás

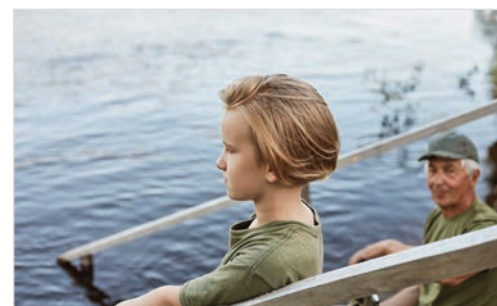
14. lélekjelenlét

Élmények kellene: az Istennel való
kapcsolattartásra vezetni a fiatal –
Ozsváth Judit beszélgetése Simon
Dávid soproni iskolalelkészrel

20. szülői szemmel

Amikor dühös a gyermek... –
Bartha Réka írása

22. magánterület

Deszka –
László Noémi írása

FOTÓ: FREEPIK.COM

2.

**Legfontosabb a közös játék – magyarul
tanulhattak román gyerekek a Mezőségen**

ISSN 2045-9725

9 772045 972004

Kedves Olvasóink!

A 2025–2026-os tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni. Arról is írhatnak, miként befolyásolta és befolyásolja a járványhelyzet a tanítás, tanulás folyamatát.

A Communitas Alapítvány által kiadott, 2009 óta megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- Miért szeretik/nem szeretik a gyerekek az iskolát?
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot?
- Mobiltelefon, okoseszközök a mindennapokban – előnyök és hátrányok
- Mi a legszebb és mi a legnehezebb a pedagógusi hivatásban?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro e-mail-címre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

IDEA
KÖNYVTÉR

ERDÉLYI MAGYAR KÖNYVEK EGY TÉRBEN

Válasszon az Idea Könyvtér széles könyvkínálatából,
és fizessen akár pedagógus-karriertámogató utalvánnyal,
azaz Pluxee-kártyával! **Vásárolhat személyesen kolozsvári
könyvesboltunkban, vagy rendelhet online webáruházunkból.**

Kolozsvár, Kossuth Lajos utca (December 21. sugárút), 14. szám | ideakonyvter.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatasi> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatasi

Megrendeléseiket a www.communitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András

Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér

Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel
• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport
• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok
• magánterület • térkép

Magyar Közoktatás

www.communitas.ro/mkorendeles

Tanévkezdés: csak az a biztos, hogy semmi sem biztos

MINDIG AUGUSZTUS UTOLSÓ NAPJAIBAN állítjuk össze az immár több mint 15 éve megjelenő *Magyar Közoktatás* augusztus–szeptemberi összevont lapszámának tartalmát – nincsen ez másképpen idén sem. A lapzártá az lapzártá, az időpontot nem lehet „tologatni”, halogatni, hiszen tanévkezdésre napvilágot kell látnia havilapunknak. Így egyelőre – augusztus utolsó hetében – még sűrű titok, hogy valóban megkezdődik-e szeptember 8-án az iskolai év: a pedagógusok szakszervezetei naponta sztrájkolnak, bojkottot hirdettek már hetek óta, ugyanis elégedetlenek a kormány megszorító intézkedéseinek az őket, munkájukat, méltányos jutalmazásukat érintő részeivel.

A romániai oktatási rendszerben soha semmire nem lehetett „mérget venni”: ha valami stabilnak, megbízhatónak tűnt az egyik pillanatban, hetek-hónapok vagy akár napok alatt kiderült, hogy koránt sincsen úgy, „nem addig van az”, hiszen újabb történések, döntések, intézkedések akadályozták a dolgok zökkenőmentes haladását. És általában a várthoz képest más irányokba kanyarodnak a fejlemények, mint ahogyan azt derülátóan reméltük vagy remélhettük volna.

Az elmúlt 15 év alatt egyetlen tanévkezdést sem vártunk felhőtlen lélekkel és gondolatokkal: emlékeim szerint minden egyes évben akadt valami, ami nyugtalanította a hazai tanügy szereplőit, vagyis a pedagógusokat, diákokat, szülőket, tanintézetvezetőket. Nincsen ez másként az idén sem, sőt.

Amire a *Magyar Közoktatás* kikerül a nyomdából, addigra talán már teljesen más lesz a tanügyi helyzet, mint ami éppen most körvonalazódni látszik. Azzal az elcsévelt mondással is illusztrálhatnánk a helyzetet, hogy „csak az a biztos, hogy semmi sem biztos”.

Nos ilyen körülmények közt is kellene keresnünk olyan, idővel, széljárással, reformtorzókkal, változó történésekkel dacoló, időtálló és mindig jól hasznosítható lelki tartalmakat, amiknek köszönhetően mégiscsak a víz fölé emelhetjük fejünket a hullámszázadok közepette. Ki-ké szét tud nézni a maga tartalékai között. Biztosak vagyunk benne, hogy bármi is történjék, a hivatás alapjai nem rendülhetnek meg. Hiszen vannak belső pedagógusi értékek, amiket nem befolyásolhatnak a külső viharok: ilyen a türelem, az empátia, a jótekon, kiegyensúlyozott szigor, a következetesség, a megértés, a bölcsességre való törekvés, és hosszan folytatható a sor. Aki arra tette fel az életét, hogy kézen fogva igyekezzen jó irányba vezetni a következő nemzedéket, annak egészen biztosan vannak lelki tartalékai. És az a pedagógus ebben az ingoványos, képlékeny helyzetben is megtalálja a maga lelki iránytűjét.

Kimul

A magyar mint idegen nyelv – mezősegi tábor román gyerekeknek

A pedagógusoknak a saját gyereküket az első számú kísérleti alanyuk és inspirálójuk... így magyarázható a magyar gyerekeknek szervezett romántábor ötlete. 2025-ben 9. alkalommal szervezte a szamosújvári Téka Alapítvány a romántábort mintegy száz gyerek részvételével. Kezdetektől fontos volt a román nyelv nem iskolai közegben való használata, a beszéd hétköznapi kommunikációban való használata, a beszéd-bátorság fejlesztése. Ezért kezdetben román anyanyelvű kollégákat kértünk fel a kommunikációs tevékenységek vezetésére, majd folyamatosan haladtunk, végül a magyar tanítónők maradtak.

A tömbházak közti játszótéren ma már nincsenek együtt játszó gyerekek, a szülők vagy nem is engedik játszóterezni, vagy elkísérik a gyereket, aki emiatt nem románul fog egy ismeretlen gyerekkel kommunikálni, hanem a szülővel beszélget.

Hol tanuljon meg a gyerek románul?

Számos tevékenységen keresztül próbáltunk kommunikációs helyzeteket teremteni: gyümölcsvásárlás a piacon, múzeumlátogatás, helyi focicsapat meghívása, román anyanyelvű táncoktatók meghívása. A Kolozs megyei Szamosújváron egy generációval korábban nem volt gond a román nyelv elsajátítása. A tömbházak közti játszótéren ma már nincsenek együtt játszó gyerekek, a szülők vagy nem is engedik játszóterezni, vagy elkísérik a gyereket, aki emiatt nem románul fog egy ismeretlen gyerekkel kommunikálni, hanem a szülővel beszélget.

FOTÓK: FODOR EMŐKE

Májusban másodszor vehettem részt a határon túli magyar iskolák találkozásán, ahol a világ minden szegletéből érkező kollégák számoltak be tevékenységeikről. A japán és ciprusi gyerekeket nézve, az ausztrálokat és amerikaiakat hallgatva villant be az ötlet, hogy vajon román gyerekek nem szeretnék-e egy kicsit magyarul tanulni?

Azt rég tudjuk, hogy létezik egy olyan réteg, amelynek tagjai egyáltalán nem beszélnek vagy nem helyesen beszélnek magyarul, de szeretnék, ha a gyermek is kommunikálna magyarul. Nagyon ritkán ilyen családok magyar óvodába íratják a gyerekeiket, de aztán mindíg román iskolát választanak.

„Azért jött, mert a szünidőben nincs kire hagyják a szülők”

Májusban hirdettük meg a romántáborral párhuzamos magyar mint idegen nyelv tábor, nem kis izgalommal vártuk a jelentkezőket. Érdeklődtek, információkat kértek... végül július

közepén 8 kisdíakkal indult az első magyar nyelvű tábor, a román nyelvűvel párhuzamosan. Az első napra két heti tananyagot terveztem, hiszen nem tudtam, hogy melyik gyerek milyen nyelvi szinten van, mi a tanulási motivációja. A 7–11 éves gyerekek egyike sem tudott pár szónál többet, s első körben majdnem mindenik azt felelte, hogy azért jött, mert unatkozik a szünidőben, nincs kire hagyják a szülők. A névtanulást egy sárga lufi adogatásával kezdtük, eredeti tervem a Napsütés csapatnév lett volna. Első körben aki kapta a lufit, bemutatkozott. Második körben két nevet mondtunk, azt, hogy kitől kihez kerül a léggömb. (Iustintól Veronikának). Harmadik körben már két új szót is tanultunk: – Tessék! – mondtuk, amikor adtuk és megköszöntük, amikor kaptuk.

Pókára, piros tojás, zöld szín

A rövid beszélgetés után, melyben elmondták, hogy hogyan kerültek a táborba, arra voltam kíváncsi, hogy mit

társítanak a magyar szóhoz, mi jut eszükbe a magyarokról. Két csoportban dolgoztak, ötletbörze keretében pókáb-rát készítettek. Nagyrészt valakihez kötötték a magyarságot, anya munkahelyéhez, a szomszéd Péter bácsihoz, illetve az egyik kislánynak eszébe jutott, hogy a katolikus ünnep alkalmával a magyar szomszédok süteményt és piros tojást vittek át neki, amit ő az ortodox ünnepen viszonzott. A zöld színt és a magyar iskolát asszociálták, illetve a kutya szó volt ismerős. A tábor poénjai közé került az egyik kisfiú ekkor elhangzó mondata: „Ez unalmas! Holnap nem jövök”. Nem emelte a motivációs szintem, de reméltem, hátha mégis. Végül mindenki kitartott a tábor végéig.

Azt rég tudjuk, hogy létezik egy olyan réteg, amelynek tagjai egyáltalán nem beszélnek vagy nem helyesen beszélnek magyarul, de szeretnék, ha a gyermek is kommunikálna magyarul. Nagyon ritkán ilyen családok magyar óvodába íratják a gyerekeiket, de aztán mindig román iskolát választanak.

Szia! Csókolom! Jó napot!

Zene szakos tanító kolléganőmtől kölcsönöztem az ötletet és a színes csengőket a következő gyakorlathoz. A Süss fel, nap című gyerekdalt ismerttettem, majd zenéltük el. A sárga lufi és a dal is a csoport színéhez kapcsolódott, mi a sárga csapat voltunk e táborban (a könnyebb szervezés miatt a gyerekek színes karszalagokat kapnak első nap, és az annak megfelelő színű csoportba tartoznak). A nap szóból kiindulva ismerttettem a magyar köszönési formákat (Szia! Csókolom! Jó napot! Jó reggelt! Jó estét! Viszontlátásra!) megbeszéltük, hogy felnőtt/gyerek hogyan köszön. Mozgásos játékkal folytattuk, a guggolók gyerekek, az állók felnőttek voltak. Zenére sétáltak, ha a zene megállt, a

legközelebb levőnek magyarul köszönt. Tapsra szerepet cseréltek. A játék után szünet következett, az első közös szünet. Egy választható feladatot kaptak, gyűjtsenek össze minél több magyar fiú- és lánynevet. Legegyszerűbb módnak javasoltam, hogy kérdezzék meg a gyerekek nevét. Többször hozzám jöttek a szünet alatt s megismételtem nekik: „Hogy hívnak?” A két kislány bátrabbnak bizonyult, mint a fiúk, de elindult valamiféle kapcsolódás a két csoport között.

„Családi perpatvart játszottunk”

A délelőtti második részében a családtagokat mutattam be egy prezentációban, majd családi perpatvart játszottunk. A játékban minden gyereknek van egy szerepe: anya, apa, gyerek. Körbe ülnek, székeken. A székek száma a játékosokénál eggyel kevesebb. A közepén álló ha a családtagokat nevezi meg, azok helyet cserélnek. pl. anya, akkor az anyák. Közben igyekszik ő is helyet foglalni. Ha elhangzik az, hogy családi perpatvar, akkor mindenki helyet cserél. A játék hevében pedig elhangzott az első ilyen mondat: „Tu ești gyerek!”. (Te gyerek vagy!). A nyelvészek fejüket csóválták volna, de én visszaemlékeztem saját románnyelv-tanulásomra, amikor mi is a játszótéren tanult szót

használtuk otthon is, szüleink nagy ellenérzését kiváltva. Végül persze különváltak a nyelvek, amikor nagyobbak lettünk. Saját tanítványaimnál, akik iskolai közegben tanulják a román nyelvet, szinte soha nem tapasztaljuk ezt a kevertnyelvűséget.

A délelőtti családrajz és nyelvi feladatlapok zárták a Midkid.org oldalról. Szinte elrepült a három óra, délután kézműves foglalkozáson vettek részt a gyerekek. A Téka Alapítvány munkatársaival karkötőt bogoztak, csészére mandalát pöttyöztek, tündért nemezeltek, és gyöngyöt fűztek. A másnapot izgalommal vártam, s számoltam őket. Jóval korábban ott voltak mindannyian, a fiúk már a focipályát is birtokba vették.

Számok, telefonszámok, kisfilm

Minden napra prezentációt készítettem és különböző üdvözlési formákkal kezdtünk (Isten hozott! Jó reggelt! Legyen egy szép napod! Viszontlátásra! Jó utat!) Kedden első játékunk a hétfői visszajelzés volt. Zenére sétáltunk (a Süss fel nap más változata) majd ha megállt a zene, szoborrá változtunk. A szobor válasz volt egy feltett kérdésre: hogy érezted magad tegnap? Milyen volt az ebéd? Már több gyerek jelezte, hogy a számok valamennyire ismerősek, tehát

a számokkal folytattuk a magyar nyelvvel való ismerkedést. Kisfilm, játékos feladatlap segítette a bevésést.

A magyar nyelv tanulására irányuló motivációt célozták a következő feladatok. Először egy worwall játékban egyeztetniük kellett közismert magyar szavakat és képeket. Nagyon jól ment a feladat, büszké is voltak magukra, hogy második nap már mennyi mindent tudnak. A nyelvtanárok javasla-

és mondani, hogy „Ő...(Ilinca)”. Ilinca válaszolt: Én vagyok / Nem én vagyok.”. A rövid játék után felírták a rajzra a nevüket is és bemutatkoztak. Mivel a nyolc egy nagyon jó létszám, minden feladatot mindenki bemutatott. Legyen szép napod! Ezzel a köszönéssel indult a szerdai napunk, mely meglehetősen sűrűnek ígérkezett. A színeket bemutató dalos videó és Nándi-mese után Érintsd meg a színt! című játékot játszottunk.

tára olyan szavakat kerestem, amelyek hasonló hangzásúak, és ugyanazt is jelentik mindkét nyelvben. Ilyen volt a muzsika, szappan, traktor, banán, telefon, elefánt. A prezentáció bemutatása közben felillant a szó magyar nyelven leírt formája is. Lehetőség volt megfigyelni a magyar ábécé jellemzőit. A feladat végén a román ábécét figyeltük meg, áthúztuk, mely betűk nincsenek a magyarban, és bekarikáztuk a magyar nyelvben hasonlóan írtakat. A magyar ábécét elmondtuk, majd feladatlapon gyakoroltuk, ugyancsak a Midkid.hu oldalról ihletődve. A második nap végén fogtunk neki annak a feladatlapgyűjteménynek, mely alapja lett a hétvégi bemutatózó kisfilmnek. A Brillíans Iskolaként fordított literációs program bemutatózó feladatlapjait használtam fel, hogy a gyerekek pár mondatot tudjanak magukról mondani. (<https://toticopiicitesc.ro/wp-content/uploads/2024/10/1.-MUNKALAP-Bemutakozom-1.pdf>). A legelső feladatlap a saját arckép lerajzolása volt. A rajzokat egymás mellé helyeztük, és tippelni lehetett. Ki ő? Tippelni lehetett

Wordwall-feladattal is egyeztetettük a színeket, majd a feladatlapcsomagból megoldottuk a Kedvenc színem a... és Az én szemem... oldalakat.

Szamosújvár magyar nevének eredete

A hét napjai és az évszakok megbeszélése után visszatértünk a számok ismétlésére, s a torta feladatlap dekorálása közben megtanultuk, hogy Én... éves vagyok. A torta dekorálása alatt Halász Judit születésnapi dalát hallgattuk. Érdekes módon senkinek se volt ismerős. Mivel a számok már jól mentek, a telefonszámokat is elmondták magyarul, a telefonszámos oldalt kiegészítve. Szünet után megbeszéltük a lakóhelyünk helyzetét, Szamosújvár magyar nevének eredetét. A lakcímüket is leírták, melyre a következő nap szükségünk volt. Csütörtökön helyszínt váltottunk. Kibuszoztunk a választói Kallós Zoltán Néprajzi Múzeumba, ahol a különféle tájegységek jellemzői mellett a bútornevek megtanulását tűztük ki célul. Párosan kaptak egy szobabelsőt ábrázoló rajzot, amelyre felírták a megtanult

bútorneveket. Ismételtük persze a színeket és számokat is. A legvégén a kávézóban egy csokit kapott a legtöbb magyar szót összegyűjtő páros.

A játék a legfontosabb

A múzeum szuvenírboltjából képeslapokat vásároltunk, melyeket megcímeztünk és a szülőknek megírtunk. Következő héten érkeztek meg, nagy örömet szerezve.

Pénteken már a zárásra készülődtünk. Átismételtük a bútorkok megnevezését, majd az irányok megtanulása következett. Kis robotokká változtak, a társuk irányította őket.

Innen már csak egy lépés volt a beebotok, a programozható oktatási padlórobotok bemutatása, előbb online, majd fizikai valóságban is. Innen két részre szakadt a csapat. Egyik részük robotokat programozott, míg a másik a bemutatózó feladatlapcsomagból kiválasztott 3-4-et, és a Chatterpix alkalmazással 30 másodpercben bemutakozott.

Szünetben már ment a közös játék a magyar és román gyerekek közt, néha angolul megsegítve a kommunikációt. Biztattam a román gyerekeket, hogy románul bátran megszólalhatnak, hiszen a magyar gyerekek értenek románul, de félnek megszólalni. A 9 éves Dávid válasza: „de minket nem érdekel, hogy helyes-e, vagy sem, mi játszani akarunk velük”.

– Kérlek, ezt mondd el a gyerekeknek – mosolyogtam, hiszen ebben a mondatban megkaptam a visszajelzést is.

Az utolsó órában megismételtük a pókábrát, amikor már sokat tudtak a magyarokról. A záróbeszélgetésen mindannyian azt mondták, jövőre visszaszajönnek. A hétfőn hazainduló kislány azt sérelmezte, miért csak egyhetes a tábor, hiszen annyi mindenre nem volt időnk. Valóban érdekes és kellemes tapasztalat volt, hiszen a nyelvtanuláson kívül a kultúrák is találkoztak. Jövőre folytatjuk.

A szerző tanítónő, a magyar nyelvű csoport vezetője.

FODOR EMŐKE

fodor_emoke@yahoo.com

Biztonságos vidéki oázis lesz a kozmutzás erdei iskola

Inkluzív programoknak teret adó helyszín kíván lenni a Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolájának Kispetriben megvásárolt, többek között magyar kormánytámogatással felújított házikója. Péter Ildikó, a kolozsvári tanintézmény igazgatója a Szilágyság megyei épület jelenlegi állapotáról, céljáról, a speciális oktatásban részesülő gyerekek motivációjáról beszélt.

Régi álma vált valóra a kolozsvári Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolájának azáltal, hogy sikerült megvásárolni és felújítani egy házikót, amely a jövőben erdei iskolának, inkluzív programoknak ad majd otthont. „Nagyon régóta szeretünk volna egy olyan helyet, ahová hétvégeente biztonságosan elvihetjük a bentlakásos gyerekeinket. Az iskola és bentlakás épülete is csodálatos, de aki ott tölti a mindennapjait, annak egy idő után monoton lesz, ezért is szeretünk volna egy kis színfoltot vinni a gyerekek életébe” – idézte fel Péter Ildikó.

A kincses városi tanintézmény igazgatója kifejtette, különböző adományoknak, németországi partnerek támogatásának, valamint egy jótékonyági bál bevételeinek köszönhetően sikerült megvenni a Szilágyság megyei Kispetriben található épületet, amelyre hosszas keresés után egy hirdetésben bukkantak rá. Bár az 1900-as évek elején épült ház nagyon rossz állapotban volt, a csendes és autóforgalom-mentes környezet mellett szólt, hogy a restaurálást követően alkalmas és biztonságos helyszín lesz a gyerekek számára.

A magyar kormány nemzetpolitikai államtitkárságának a Bethlen Gábor Alapon keresztül nyújtott támogatása révén idén márciusban elkezdődött a felújítás magyarvalkói mesterek közreműködésével, különös gonddal ügyelve arra, hogy a ház megőrizze eredeti jellegét. A munkálatok június elejére befejeződtek: a ház új tetőszerkezetet kapott, megerősítették a falakat, és megújították a vakolatot is. „A munkában a gyerekek is részt vettek: udvart takarítottak, fákat ültettek, segítettek, ahol csak tudtak. Az egész folyamat során érezhették, hogy ez az ő ügyük is. Nagyon feldobta a hangulatukat, és a végén már ők kérdezték, mikor megyünk Kispetribbe dolgozni, tehát fel sem merült, hogy szórakozni megyünk, hanem dolgozni, segíteni azért, hogy valami jó végeredmény szülessen” – hangsúlyozta az iskola igazgatója.

Mint kifejtette, az új tér egy inkluzív erdei iskola lesz, ahol nemcsak saját tanulóik, hanem más, hagyományos iskolákból érkező gyerekek is részt vehetnek a programokon. „Azt szeretnénk, hogy a mi gyerekeink elfogadást éljenek meg, mások pedig érzékenyebbé váljanak a sérült gyermekek iránt” – mutatott rá.

A következő cél, hogy a ház belső része is teljesen biztonságossá és funkcionálissá váljon. Ez attól függ, hogy mikorra sikerül ismét elegendő forrást összegyűjteni. „Ez idáig körülbelül 10-15 ezer eurót fektettünk a házba, ami hatalmas összeg

Az adományoknak, támogatóknak köszönhetően sikerült megvenni a Szilágyság megyei Kispetriben található épületet

egy olyan kis egyesület számára, mint a miénk, amely javarészt adományokból, 3,5 százalékos támogatásokból tartja fenn magát. Ez számunkra nagyon nagy lépés volt, de mindenképpen az volt a cél, hogy a gyerekek jóllétét, életminőségét javítsuk, és különleges programokat biztosítsunk számunkra. Pillanatnyilag úgy látszik, hogy ez sikerült, legalábbis az előkészítő fázisban nagyon motiváltak voltak, és nagyon örültek ennek a pozitív változásnak” – részletezte Péter Ildikó. Hozzátette, a nyári időszakban a gyerekek hazamentek vakációra, így a ház körüli munkák önkéntesek és tanárok segítségével folytatódhatnak. Ősszel, amikor visszatérnek a diákok, újraindulnak a rendszeres látogatások is.

A Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolájának igazgatója arról is beszélt, hogy tanévkezdéskor jellemzően 115-120 gyerek tanul az intézményben, de a létszám folyamatosan változik. „Nálunk nincs meghatározott beiratkozási időszak, hiszen a kudarc, nehézség sem előrevetíthető. Amikor a szülő szembesül vele, hogy gyermeke nem boldogul a tömegoktatásban – például alkalmazkodási, tanulási problémái vannak –, és meghozza a nehéz döntést, akkor mi nyitva állunk. Az út, amíg egy gyerek speciális iskolába kerül, bonyolult és papírmunkával teli – de ha sikerül, az hatalmas lépés” – mondta Péter Ildikó. A Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolája az egyedüli magyar tannyelvű, hallássérült gyerekek számára létrehozott intézmény, amely 137 éves múltra tekint vissza. A diákok 13 megyéből érkeznek, a hallássérült gyerekek mellett beiskoláznak Kolozs megyei vagy a szomszédos megyékből származó intellektuális képességzavaros, tanulási nehézségekkel küzdő és autista gyermekeket is.

B. L. J.

Álljunk meg egy szóra!

Álljunk meg egy szóra, és figyeljük meg, hogy milyen varázslatos és játékos a magyar nyelv. Olvassuk Áprily Lajos versét: „Titkon a bükkben / moccan a rügyben / Mint csibe héjban / kandin a lomb.” Vagy idézzünk Varga Erzsébet verséből: „A fecsegő fecske / elrepült Bekecsre / s a bekecsi piacon / vásárolt egy bekecskét.” Ki ne mosolyodna el bármely nyelvtörőn? Például: Ittas szityya napszitta szattyán szatyrát szidja. Vagy a másik nyelvtörő: Mi ma a mai ima, mami?

Csak a magyar nyelv képes ilyen kifejezésre. Biztos vagyok abban, hogy bárkit jókedvre derítene néhány nyelvi fordulattal teli vers vagy nyelvtörő. A gyermekeket is felüdítik az óra közben elhangzott ez irányú beszélgetések, tevékenységek.

Úgy gondolom, hogy minden, magyar nyelvet beszélő ember kötelességének kell hogy érezze megőrizni a nyelv adottságait, szépségeit, sajátosságait. Különösen minékünk, tanítóknak, akik a megfelelő szakirodalom és a leghatékonyabb módszerek birtokában a legtöbbet tehetünk e téren.

Ha ilyen jellegű beszédfoszlányokat hallunk, mint: „aham...”, „asszem...”, „oké...”, „nem tom, ... mért nehéz a navétázás?”, akkor elgondolkodhatunk azon, hogy sok tennivalónk lenne a nyelvőrzés terén. Sajnos egyre inkább sokasodtak a magyar nyelvet torzító szavak,

kifejezések. Nem szebb és magyarosabb lenne így mondani: „Igen... azt hiszem... rendben...”, „nem tudom...”, „miért nehéz az ingázás”? Nagyon időszerű megvizsgálnunk nyelvünket, melyben elszaporodtak a „divatszavak”. Sajnos nagyon elburjánzottak a magyar nyelv számára „idegen” szavak is.

A számítógéppel, a maroktelefonnal sok fölösleges angol szó tolakodott mindennapi beszédünkbe. Sokszor hamarabb eszünkbe jutnak a „monitor”, a

Ha ehhez hasonló szavakat használunk, ilyen szörmeket kapunk: „Rohantam a gárába megvenni a bilétet, hogy elérjem a navétások kurszját.”

„difuzor” vagy az „SMS” szavak. Ehelyett feledésbe merülnek csengő-bongó szavaink, mint a „képernyő”, „hangszóró” vagy az „üzenet”. Fiataljaink szótárában fő helyen áll az „ok” és a „yes”. Ezt ne engedjük! Ehelyett szoktassuk rá a „rendben” és az „igen” használatára. Ugyanez a helyzet a román szavakkal is. Várjuk el, hogy a „buletin” visszaváltozzon „személyi igazolvánnyá”, a „navéta” „ingázássá”, az „abonament”

pedig „bérletté”-té, a „pix” pedig „golyóstollá”. És a felsorolás sajnos végtelen, hiszen a „pufuleti” (kukoricapehely), „gogoş” (paradicsompaprika), „maszlina” (olajbogyó), „praktika” (gyakorlat), „liceum” (középiskola), „adeverinţă” (igazolás) mind a román nyelvből átvett szavak. Ha ehhez hasonló szavakat használunk, ilyen szörmeket kapunk: „Rohantam a gárába megvenni a bilétet, hogy elérjem a navétások kurszját.” Ez a magyar nyelv közösséges torzítása. Nem hangzik szebben és magyarosabban így: „Rohantam az állomásra megvenni a jegyet, hogy elérjem a vonatot?” Határozott „IGEN!” a válasz. A következő figyelmeztetés megszívlelendő: „Kezdjük a nyelvművelést saját magunkkal!” (Molnos Angéla) Hiszen nem elég elhatározni, hogy nem használunk ezután idegen szavakat, nagyon nehéz ezekről leszokni. A magyarítás is időszerű lenne, mivel rengeteg nyelvünkben a latin szó. Sokszor észre sem vesszük, hogy nem tisztán beszélünk, amikor e szavakat használjuk: abszolút, direkt, fantasztikus, fotó, harmonikus, modern, minimum, praktikus, kreál, program, professzor, teológia, masszív, monográfia, pólus, szuper. Tudjuk, hogy latin szó forog a fejünkben, keressük a magyar kifejezést, de mindhiába. Tudatosan, készakarva használjuk a latint, mert úgy véljük „ezt így kell mondani”, „erre nincs magyar szó”. Ne fogadjuk el ezt!

Álljunk meg egy szóra, és gondolkodjunk el azon, hogy mindannyiunknak feladata és küldetése küzdeni a fenti idegen szavak és divatszavak ellen. Így megőrizzük a magyar nyelv épségét és szépségét, és így leszünk a magyar nyelv igazi ápolói és őrei!

A szerző a tekerőpataki Tarisznyás Márton Általános Iskolában tanítónője.

BÍRÓ ANNAMÁRIA
ancitanci73@gmail.com

Ellep az angol szavak özöne

Napjainkban legfőképpen az angol és latin (mégpedig jobbra új alkotású, mesterségesen létrehozott latin) szavak özöne lep el bennünket, mégpedig olyan mértékben, hogy ez hovatovább már veszélyezteti nyelvünk sajátos vonásainak meglétét, továbbélését. Ontja az idegen szavakat a kereskedelem, a piaccgazdaság: know-how, leasing, pub, bróker, team, second hand shop, image, good-will, marketing stb.; ontja a politika, holott korábban ez nem volt jellemző rá: dereguláció, monolitikus, populista,

totalitárius, paternalista, ombudsman, logisztika, agrárium stb., s okkal, ok nélkül ránk telepednek az olyan, voltaképpen fölösleges divatszavak, mint konszenzus, tolerancia (mind gyakrabban tolarencia alakban), alternatív stb. Aligha tévedünk, ha úgy ítéljük, hogy az elkövetkező évek nyelvművelő tevékenységének legfőképpen ezt a részét, a nélkülözhető idegen szavak és kifejezések beáramlása elleni küzdelmet kell megerősítenie és eredményesebbé tennie. (Grétsy László)

Néha szárnyaltunk, néha csúsztunk

Sokszor szoktam poénkodni vagy teljesen komolyan gondolni azt, hogy a tanítónak a tanév végi ünnepség az maga a szilveszteri tűzijáték, amikor bármi is történt az év alatt, azt szépen elrakjuk magunkba emésztésre, mindenkinek kezét nyújtunk, izgalomtól felhevülve koccintunk jó esetben a kollegákkal, vagy ennek híján az otthon csendjébe burkolózva indulunk neki a nagyvakációnak.

Mi van akkor, ha az ember lánya nem egy sima évet zár, hanem egy öt évet kell magában letudjon, eltenni olyan helyre, ahol megközelíthető, de mégis egy képzeletbeli dossziéba foglalni, feliratozva szépen „2020–2025”. Gyönyörű kerek évszámok.

Nos, ez az enyém. Olyankor kezdtem egy új nemzedéket nevelni, amikor javában tombolt a „húsz-húszas” járvány. Az iskola szomszédjában lakó gyerek szülőjének jóvoltából egy nyári teraszon, „illegalitásban” nyitottam lapot velük. Nem az iskolakapu, hanem egy családi hajlék bejáratánál vártam őket egy-egy szál virággal. Az amúgy is összezavart óvodásból iskolássá cseperedett gyereket talán sikerült még jobban káoszba hajtani: Most mi van, Ádáméknál fogunk járni?

Olyankor kezdtem egy új nemzedéket nevelni, amikor javában tombolt a „húsz-húszas” járvány. Az iskola szomszédjában lakó gyerekek szülőjének jóvoltából egy nyári teraszon, „illegalitásban” nyitottam lapot velük.

Hát végül nem ott jártunk, kis törpeszakáll látványát keltő maszkban elkezdhattunk az osztályteremben tanulni, aztán lekerült a „szakáll”, és nagyon igyekeztem, hogy az óvoda-iskola által okozott digitális károkat valamivel ellensúlyozzam. Pontosan öt évig. Hogy ez mennyire sikerült, annak a Jóisten a megmondhatója, a bizalom viszont – amit szépen lassan kialakítottunk egymás iránt a gyerekekkel –, az kézzelfogható. A többféle úton egy osztályba csöppent gyerekek közösséggé váltak, ha akartak, barátokra leltek, társakra, akikkel jó játszani, bulizni, csavarogni, kirándulni, vagy éppen csak ülni, és kiskamaszként nézni ki a fejükből.

A magam részéről nagyon sok mindent próbáltam ennek a nemzedéknek a nevelésére: a népi gyermekjátékokon át, a drámajáték, a csoportmunka, a projektek, az osztálytermen kívüli foglalkozások, és természetesen ezeket észszerűen vegyíteni a digitális felületek bemutatásával, használatával. Néha szárnyaltunk, néha csak csúsztunk, egyszer én segítettem őket, máskor ők lendítettek át egy-egy állóvízen. Sikerrel. Olyan bajtársakká váltunk, akiről nagyon nehéz levennem a kezemet. Ahogy éreztem, hogy közeledik az utolsó év vége, minden igyekezetemmel azon voltam, hogy minél több időt töltssek még velük, hogy még az utolsó utáni órában is érezzem: ezek az én gyerekeim!

FOTÓ • FREEPIK.COM

„Egyszer én segítettem őket, máskor ők lendítettek át egy-egy állóvízen, bajtársakká váltunk”

Míg valaki megpróbálna: nem tökéletesek. Hibáznak, veszekednek, kiabálnak, néha csúnyán beszélnek, van, hogy tanulnak, máskor magasról ejtenek rá, egyszer mindent akarnak, aztán semmit. Gyerekek. Az enyéim. Azaz voltak az enyéim... És nem könnyű négy-ötévenként átélni.

W. E. B. Dubois jól csengő szavait kaptam egyszer a jelenlegi szülői csapattól, amire rettenetesen büszke vagyok: A gyerekek többet tanulnak abból, amilyen vagy, mint abból, amit tanítasz. Augusztus. Az agyam már egy másik dimenzióban gondolkodik: mivel csalogassam jókedvvel iskolába a leendő kicsiket, hová tegyem a tanári asztalt, hol legyen a sok-sok játék, virág, mi legyen a falon, hol fogunk játszani, mit tanuljunk és hogyan, milyen alapokat tegyünk le együtt, hogy újabb öt év után, ha nem is szívesen, de nyugodt lelkiismerettel engedhessem el a kezüket. Hogy megfoghassak húsz másikat.

A szerző a Hargita megyei Lövétén működő Székely Mózes Általános Iskola tanítónője.

MAG OTTÍLIA

ladootti74@gmail.com

A moldvai csángóknál „ragadt” ifjú székelőföldi pedagógusok

Többnyire kalandvágából cserélték fel Hargita megyei pedagógusi állásukat moldvaira. Úgy tervezték, lesz, ami lesz alapon belevágnak, aztán egy év után hazatérnek szülőhelyükre. Az élet átírta a forgatókönyvet: a Moldvai Csángó Magyarok Szövetsége (MCSMSZ) munkatársaiként a gyergyószentmiklósi Czibalmos-Kozma Anita hat, Kovács Evelin négy éve tanítja magyar nyelvre a szitási, újfalusi, bahánai és szőlőhegyi gyermekeket. A két fiatal oktató nem csak megszokta, meg is szerette környe-

Megfutamodni? Dehogy! Annál is inkább, mivel elvárások nélkül érkeztem. Kalandnak tekintettem, olyannak, amelybe belecsöppentem egyik pillanatról a másikba.

FOTÓ: SZUCHER ERVIN

Hargita megyei fiatal pedagógusok oktatnak a Csángóföldön: Czibalmos Kozma Anita és Kovács Evelin

zetét. Az érzés kölcsönös: a gyermekek, szüleik, nagyszüleik is ragaszkodnak hozzájuk. Munkájuk eredményesnek bizonyul, a magyar házakban szervezett foglalkozásokon résztvevők közül egyre többen ismerik meg őseik nyelvét és kultúráját.

– *Miért vállalt valaki Csángóföldön magyar nyelv-oktatást, amikor otthon, Csík-széken vagy Gyergyószéken megvolt az aránylag kényelmes élete és ezzel együtt az állása?*

Czibalmos Kozma Anita: Azért, mert egy új helyszínen valami újat szeretne kipróbálni.

Kovács Evelin: Belső indíttatásból, akár kalandvágából...

– *Mielőtt Bákó megyébe jöttek volna, milyen ismereteik voltak a moldvai csángókról meg egyáltalán a szörványról?*

K. E.: Csak azt tudtam, amit a barátoktól vagy Kolozsváron, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem magyar-angol szakán hallottam. Azaz szinte semmit. Amióta itt vagyok, azóta ismerkedem történelmükkel, szokásaikkal, nyelvhasználatukkal.

Cz. K. A.: Én a pedagógus testvéremtől hallottam a moldvai magyarokról, mert ő kapcsolatban volt velük, intézményes szinten látogatták egymást.

– *Elvárásaikhoz képest mit találtak a Bákó megyei csángó falvakban?*

K. E.: Kissé félve érkeztem, egyáltalán nem voltam abban biztos, hogy képes-e leszek helytállni egy teljesen idegen környezetben. Aztán kellemes csalódás ért, nagyon barátságos, befogadó emberekre leltem.

– *Az első egy-két hétben sem volt olyan érzésük, hogy jobb lenne hazatérni*

Hargita megyébe? Vagy megfelelt az elvárásaiknak?

Cz. K. A.: Megfutamodni? Dehogy! Annál is inkább, mivel elvárások nélkül érkeztem. Kalandnak tekintettem, olyannak, amelybe belecsöppentem egyik pillanatról a másikba.

K. E.: Én sem azért jöttem ide, hogy két hét után hazatérjek. Egyéves időszakban gondolkodtam, annyira szólt a megállapodás. Azon a nyáron nem sikerült az államvizsgám, tehát valamennyire lépni kellett. Gondoltam, megpróbálom, bármilyen is legyen, egy esztendőig kibírom. Az egy évből aztán négy lett.

Cz. K. A.: Nálam meg hat esztendő! Ma már úgy tekintek a Csángóföldre és ezen belül Szitásra, mint a második otthonomra. Sokszor, amikor otthon vagyok, azon veszem észre magam, hogy várom a visszatérést Moldvába.

– *Megyén belül nem szokták időnként megforgatni az Erdélyből vagy Magyarországról érkezett oktatókat?*

K. E.: A csángószövetség kimondottan örül a stabilitásnak, annak, hogy a gyerekeket nem kell minden év őszén más és más oktatóhoz szoktatni.

– *A nyelvi akadályon kívül mi a legszembevetőbb különbség a székelyföldi és csángóföldi gyerekek között?*

K. E.: Miután a bizalmukba férkőzöl, rendkívül ragaszkodóak tudnak lenni. Úgy kezelnek, akár egy családtagot.

Cz. K. A.: Nagyon nincs viszonyítási alapom, mert otthon óvodásokkal foglalkoztam, itt meg iskolásokkal.

– *A szülők miben különböznek?*

Cz. K. A.: Nem tapasztaltam semmi különösebbet.

K. E.: Én viszont úgy vélem, hogy sokkal másabbak a moldvai szülők. Itt sokkal nagyobb a tiszteletudat. Másként viszonyulnak a paphoz, a kántorhoz, a tanítóhoz, a háziorvoshoz. Alázatosan, illemtudóan, akár csak nálunk néhány évtizeddel ezelőtt.

Cz. K. A.: Úgy éreztem magam, mint elemista koromban. Gyermekként mi még tudtuk, mit jelent tisztelni a tanító nénit, az iskolát meg egymást. Mert a szüleink is így nőttek fel, és erre neveltek.

– *Mi a leghatásosabb módszer a magyar nyelv tanításában?*

K. E.: Nincs egy adott módszer, amire azt mondani, hogy csak annak szigorú és pontos alkalmazásával lehet megtanítani a nyelvet. A lényeg, hogy minél több impulzust kapjon a gyerek beszélgetés, játék, éneklés által. Ne érezze azt, hogy az iskolai tantárgyak mellett még egygel meg kell birkóznia.

Cz. K. A.: Nem úgy megy, mint az iskolában. Hiába is próbálkoznánk füzettel, könyvvel, a táblánál való fellettel, mert nem járnánk sikerrel. Mindezt nem azért mondom, mert idekerülésemkor, szinte nem tudtam szót érteni velük. Az iskola meg az egyetem nem volt elegendő ahhoz, hogy becsületesen megtanuljak románul. Két évembe tellett, amíg valahogy elsajátítottam a nyelvet. Bevallom őszintén: úgy vizsgáztam a Babeş-Bolyai marosvásárhelyi nappali tagozatán, hogy amit kellett,

FOTÓ: CZIMBALMOS KOZMA ANITA ARCHIVUMA

Czimbalmos Kozma Anita tanítványai a Bákó megyei Szitáson

bemagoltam, és úgy-ahogy, elmondtam. A hétköznapi ügyeim is egy barátnőmön keresztül intéztem. Teljesen begöröcsöltem, amikor meg kellett szólalnom. Nos, éppen ezért nem szeretném, ha a csángó gyermekek is magolva tanulnák a magyar nyelvet.

A visszajelzések alapján, nagyon ügyesen beilleszkedett, s felvette a székely gyerekekkel az iramot. A kislány hatására az idén másik két társa követte példáját. Nagyon remélem, hogy ezzel egy falat sikerült ledöntenünk, és irányt mutatnunk az itteni csángó gyerekeknek.

– *Ha otthon nem beszélük őseik nyelvét, a gyerekek képesek megtanulni?*

K. E.: Egy bizonyos szintig. Tanév végén szoktunk végezni egy általános felmerést, amely ugyanaz Újfaluban, mint Pusztinán, Szitáson, Lábnyikon meg a többi csángó településen. Ezek mutatják, ki mennyire fejlődött, és ekkor derül ki, hogy munkánk nem volt hiábavaló.

Cz. K. A.: Látni kellene a szülőket, mennyire örülnek az eredménynek! Azokat a szülőket, akik maguk is sokáig mellőzték az anyanyelvüket.

– *Úgy tanítják nekik a magyar nyelvet, mint bármely más idegen nyelvet szokás oktatni?*

K. E.: Csak úgy megy. Jóformán irodalom nélkül.

– *A nagyobbak számára sem tanítanak irodalmat?*

Cz. K. A.: Attól függ, a gyermek mikor csatlakozott a programhoz, és milyen szintet ért el. Aki már előkészítő osztálytól bejár hozzánk, annak taníthatjuk Petőfit, de aki csak három-négy éve kapcsolódott be, értelmetlen a fejét irodalmi művekkel tömni.

– *Az évek során volt alkalmam részt venni olyan foglalkozásokon, amelyeken a gyermekek nagyon szépen énekeltek a magyar népdalokat. De, amikor arról kérdeztem őket, miről zengtek, nem tudtak válaszolni.*

Cz. K. A.: Én igyekszem úgy tanítani az énekeket, hogy elmagyarázom, vagy közben mutatom, miről szól. Ne csak az legyen, hogy csodálatosan előadja, a szülő, nagyszülő megtapsolja, de a gyermeknek fogalma sincs, miről dalolt.

K. E.: Ahogyan a meséléshez képeket használunk, ugyanúgy megpróbáljuk szemléltetni az énekeket is.

– *A nyelv, hagyomány és kultúra megismertetése részeként tömbmagyar vidékek meglátogatására is nyílik alkalom?*

K. E.: Az idén végre sikerült eljutni a gyerekekkel Budapestre. Addig soha nem jártak Magyarországon, de a legtöbbjük még csak Erdélyben sem volt. A csángószövetség táborokat is szokott szervezni, oda nagy lelkesedéssel mennek mindig. Pedig, amikor első alkalommal hirdették meg, a mieink nagyon nehezen mozdultak ki otthonról. Úgy kellett őket dédelgetnem, mint egy tyúkanyó. Most már ők azok, akik alig várják, hogy mozdulhassanak ki a faluból.

– *A szülők könnyen elengedik? Ez valamikor, a 90-es években is komoly gondot jelentett...*

K. E.: Ha Magyarországról van szó, most is akad olyan anyuka, apuka, aki problémázik. Nem is azért, mert féltene

Az első-második évben még nem látszik, de később már jelentős fejlődés észlelhető. Észlelhető az érdeklődés, a fejlődés, különösképpen azoknál, akikhez a nagyszülők magyarul szólnak. Ez motiválja őket, ráadásul sikerélményt hoz.

a csemetéjét, sokkal inkább a felhatalmazás elkészítése jelent pluszterhet. Főként azoknak a szülőknek, akik külföldön dolgoznak. Az országon belüli utazások esetében sokkal másabb a helyzet.

– *Van-e átjárás önök és az állami szférában dolgozó, román nemzetiségű kolégák között?*

K. E.: A múlt év szeptemberétől vagyok kapcsolatban az egyik óvónővel. Ugyanis délben átmegyek a gyerekek után, tőle veszem át a csoportot a délutáni foglalkozásra. Ezenkívül van olyan tanár, aki kedvesen fogadja a köszönésemet, s van olyan, aki elfordítja a fejét, vagy úgy tesz, mintha nem ismerne.

Cz. K. A.: Egy-két személy kivételével a legtöbbjük arcára van írva az az ellenszenv, ami az Erdélyből

„betolakodó” magyar oktatónak szól. Fura, hogy annyi év után a faluba ingázó tanárok csak néznek, bambulnak, de még csak nem is biccentenek.

– *A hatóságok is ennyire barátságtalanok?*

Cz. K. A.: Tudok olyan kollégákról, akiket régebb a rendőr feljelentés nyomán azért bírságolt, mert nem rendelkezett ideiglenes tartózkodási engedéllyel, az úgynevezett flotanttal. Nekem soha nem volt semmiféle összetűzésem sem a polgármesterrel, sem a pappal, sem a rendőrrel. Amikor idekerültem, egy hölgy volt a közösségazda, őt egy úriember, majd egy másik követte. Utóbbiak tudtak, tudnak magyarul.

– *Megtűrtként végzik a munkájukat, vagy támogatásban is részesülnek? Például a községi előljáró megtisztelti jelenlétével az ünnepélyeiket?*

K. E.: Ezekre többnyire a szülők, nagyszülők ülnek be, idegenek nem jönnek.

Cz. K. A.: Én egyszer vagy kétszer hívtam az előző polgármestert, de mivel nem tartotta fontosnak, hogy eljöjjen, további fölösleges kísérleteket nem tettem.

– *Mekkora szakmai elégtételt jelent moldvai falvakban tanítani? Azon túl, hogy a gyerekek édesek, kedvesek, érdeklődést tanúsítanak a magyar nyelv iránt? Netán csak eljárnak a magyar házba, mert kezelemesen telik az idő?*

Cz. K. A.: Az első-második évben még nem látszik, de később már jelentős fejlődés észlelhető. Észlelhető az érdeklődés, a fejlődés, különösképpen azoknál, akikhez a nagyszülők magyarul szólnak. Ez motiválja őket, ráadásul sikerélményt hoz.

K. E.: Az első tanév lejártá után éppen ezért döntöttem a maradás mellett.

– *Van olyan gyermek is, aki annyira megtanulta a nyelvet, hogy otthon a szülei nyugodtan átválthattak a románról a magyarra?*

K. E.: Persze.

– *...és olyan is, aki a középiskolás tanulmányait ősei nyelvén folytatja?*

Cz. K. A.: A tavaly volt az első alkalom, amikor valamelyik tanítványom

úgy döntött, Csíkszeredában folytatja magyar nyelven. A visszajelzések alapján, nagyon ügyesen beilleszkedett, s felvette a székelyek gyerekekkel az iramot. A kislány hatására az idén másik két társa követte példáját. Nagyon remélem, hogy ezzel egy falat sikerült ledöntenünk, és irányt mutatnunk az itteni csángó gyerekeknek. Már most kiszemeltem magamnak azokat, akiket a következő években érdemesnek talállok a Székelyföld felé irányítani. Úgy érzem, ezek azok a pillanatok, amelyek megkoronázzák az ittlétemet.

K. E.: Sajnos nálunk még nem történt meg az áttörés. Pontosabban volt egy

Látni kellene a szülőket, mennyire örülnek az eredménynek! Azokat a szülőket, akik maguk is sokáig mellőzték az anyanyelvüket.

diákunk, aki Csíkban tanul, és a bentlakási körülményekre hivatkozva, rossz fényben festette le az ottani életet.

– *Nem volnának megfelelők a körülmények?*

K. E.: Dehogynem! Csak neki volt valami gondja az ottaniakkal.

– *Akadnak-e olyan középiskolások, akik még mindig visszalátogatnak a magyarórára járók közösségébe?*

K. E.: Többségük nagy örömmel jön, és amikor ideje engedi, szívesen beül egy-egy tevékenységre, beszélgetésre.

– *Önök tervezik-e a visszatérésüket Székelyföldre?*

K. E.: Tervezni tervezem, de azt még nem tudom, hová: az állami rendszerbe, vagy máshová.

Cz. K. A.: Tudom, hogy egyszer majd hazamegyek. Hogy mikor, még nem tudom. Mint ahogyan azt sem, hogy egyáltalán a tanügyben szeretnék-e dolgozni, vagy máshol.

SZUCHER ERVIN

juventus.kronika@gmail.com

Tündérlak, Zengőcsűr, Üveghegy a Rekettye-táborokban

Minden korosztályt megszólító táborok, néptánc- és népzene-oktatás, kézműves foglalkozások, szerepelnek a nagykárolyi Rekettye Kulturális Egyesület tevékenységei között. Székely Sára, a civil szervezet elnöke a partiumi városban, valamint a határ menti Vállajon zajló képzéseikről, a gyerekek töretlen érdeklődéséről, soron következő eseményeikről beszélt.

Folyamatos megújulás, közösségépítés és hagyományápolás: ezek jellemzik a nagykárolyi Rekettye Kulturális Egyesület munkáját, amely a partiumi régió egyik legszínesebb civil szervezetévé nőtte ki magát 2001-es alakulása óta. Székely Sára, az egyesület elnöke szerint az évek során sikerült egy olyan közösségi erőteret kialakítaniuk, amely egyszerre szolgálja a családokat, gyerekeket, időseket és a hagyományos népi kultúra jövőjét. A bázist a Nagykárolyból a határ túloldalára költözött Székely házaspár vállaji otthona biztosítja, amely mára a gyerekek második otthonává vált. „Csak nagyon kicsi helyen tudunk gazdálkodni, ezért folyamatosan megoldásokat keresünk arra, hogy foglalkozásainknak ott-hont találjunk. Több helyszínen tartunk képzéseket a városban is, mert elég szerteágazó tevékenységi köreink vannak” – mondta Székely Sára. Mint kifejtette, az egyesület életét a néptáncoktatás indította el, de hamarosan helyet kaptak a népzenei műhelyek, kézműves foglalkozások, környezettudatos életre nevelés, nagycsaládos programok és mentálhigiénés foglalkozások is. Hangsúlyozta, céljuk, hogy minden korosztályt megszólítsanak, a legkisebbektől az idősekig. A tábori programok közül az egyik legnépszerűbb a népzenei tábor, amelyet idén tizenegyedik alkalommal rendeztek meg – immár nemcsak napközis, hanem ottalvós formában. „A tanítványaink fejlődése és életkora indokoltá tette, hogy ittalvós formában folytassuk a táborot, és Vállaj ideális helyszínnek bizonyult – nemcsak közelsége miatt, hanem kulturális kötődése miatt is. Korábban Nagykárolyhoz tartozott, ez volt a vásári központja, és ugyanúgy svábok lakták, mint városunkat, így a kapcsolat természetesnek hatott” – magyarázta a néprajzkutató.

Rámutatott, a vállaji otthon mára mesebeli birodalomává vált a gyerekek számára: a házat Tündérlaknak, a csürt Zengőcsűrnek, a dombos kertet Üveghegynek nevezték el. A gyerekek sátrakban alszanak, és közösen alakítják a közösségi tereket. A helyiek és szomszédok nyitottságának köszönhetően a tábori oktatások teraszokon is zajlanak, így az egész falu szinte bekapcsolódik a tábor életébe.

„Évente hét táborot szervezünk, Vállajon kettőt, Nagykárolyban is néhányat, és vándortáboraink is vannak. A nagycsaládosokkal minden évben új helyszínt fedezünk fel, a senior néptánc tábor is mindig új közegben zajlik” – sorolta Székely Sára. Az idei nagy zenetábor 80 résztvevővel zajlott, ebből 60 gyermek vett részt az oktatáson. A résztvevők

FOTÓ: REKETTYES KULTURÁLIS EGYESÜLET

A Rekettye-táborokban és a tanév során népzenei műhelyek működnek, a néptáncegyüttes több generációt ölel fel

között rendszerint magyarországiak is vannak, Nyíregyházáról, Mátészalkáról is érkeznek vendégek, ám a táborokat tudatosan kis létszámmal szervezik, hogy a családias légkört és az egységes közösséget megőrizték.

A nyári szezon után folytatódik a néptánc- és népzenei oktatás, a kézműves foglalkozások, valamint az egyesület több nagy rendezvénye is. Ősszel például huszonkettedik alkalommal rendezik meg a táncbáztalálkozót, de készülnek egy különleges székely találkozóra is, amelyre minden, Nagykárolyban élő székely származású fiatal és időst várnak. E program célja a székely hagyományok újrafelfedezése és ápolása.

A Rekettye Kulturális Egyesület számára a hagyományápolás mellett a tudásátadás is kiemelt cél. „Folyamatosan vendégoktatókkal dolgozunk, az volt a kezdeti elképzelés, hogy a legjobb oktatókat hívjuk meg Magyarországról, Erdélyből, Partiumból. Az a célunk, hogy a tanítványaink maguk is oktatókká váljanak” – fogalmazott az elnök.

A táborokban és a tanév során működő népzenei műhelyek mellett néptáncegyüttesük több generációt ölel fel, és működnek vonós zenekaraik, citeracsoportjaik is. Az egyesület elérhetőségei a hivatalos honlapon és Facebook-oldalon is szerepelnek, az érdeklődők itt jelentkezhetnek a különböző programokra, táborokra.

B. L. J.

Meglelni az örömet a zenetanításban

Három éve kezdett el zenét tanítani a jelenleg Mérán és Kolozsváron is dolgozó Suhárt Evelin. Beszélgetésünk során kitért a pályakezdés kihívásaira, a 20 órás törvény bonyodalmaira és arra, miért éri meg neki a nehézségek ellenére hosszú távra tervezni pedagógusként.

– Mikor kezdődött a zene iránti érdeklődés és hogyan döntötted el, hogy tanár szeretnél lenni?

– Óvodás korom óta tanár akartam lenni, már akkor ezen gondolkoztam, mindig segítettem az óvó néninek. Akkor még azt hittem, csak ő foglalkozhat a gyerekekkel, a későbbiekben kiderült, hogy nem. Azt követően a tanítás maradt az irányvonalam.

– Amikor már közeledett az egyetemi képzés kiválasztása, milyen döntési opcióid voltak?

– Líceumban kezdtem el jobban utána járni ennek. Mindenképpen Kolozsváron szerettem volna továbbtanulni, mert az ottani egyetemek vonzottak a leginkább. A zenepedagógián kívül gondoltam az óvó-tanító képzőre is, valamint a történelemtanítás is megfordult a fejemben. Aztán rájöttem, hogy a zene áll hozzám a legközelebb. Tizenkettedikesen felöttem a Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) nyílt napjaira, ahol az egyik későbbi tanárom tartott egy nagyon vagány foglalkozást, ami meg is győzött. Így kötöttem ki végül a zenepedán.

– Utólag mennyire érzed hatékonynak a képzést, felkészített arra, ami a gyakorlati tanításhoz kell?

– Zenei és szakmai szempontból nagyon jó felkészítésben részesültem, a tanárain kiváló szakemberek, és belőlünk is igyekeztek mindig kihozni a legtöbbet. Segédanyagokkal láttak el, mai napig él a kapcsolat köztünk, a képzések elvégzése után is. Segítettek felkészülni versenyvizsgára és a véglegesítő vizsgára, ami nekem most nyáron volt. A peda része viszont kicsit más, ott hiányoltam a gyakorlatot. Elméleti

FOTÓK • SUHÁRT EVELIN ARCHÍVUMA

Suhárt Evelin Kolozsváron és Mérán oktatja a zenét

szempontból kaptunk információkat, de megérttem, annyi egyetemista végez pedagógia modult, hogy nehéz megoldani mindenkinél a gyakorlati részt. Azon túl nincs az a mennyiségű pedaóra, ami felkészítené az embert az élesben való tanításra.

– Utóbbira óvodás korod óta készültél, úgy sikerült a kezdés, ahogy tervezted vagy voltak nem várt kihívások?

– Voltak. Óvodás korom óta természetesen formálódott a képem a tanításról, tudtam, hogy nem fenéig tejfel az egész. Megtapasztaltam a pályakezdés kihívásait, de ezt nemcsak negatív értelemben mondom. A diákok és a tanárok részéről is kapok visszajelzéseket azzal kapcsolatban, hogy milyen jól tesz ez a vérfrissítés, vannak új meglátások, másfajta energiák, amelyekre szükség van. Néha feszegeti a határait a tanítás. Elég sokat reflektálok arra, milyen órákat tartottam, és a diákok hogyan reagáltak bizonyos lecke típusokra. Szeptemberben fogom kezdeni a negyedik évemet. Kevésnek tűnik ez a három év, de ha belegondolok, rengeteg dolgot tanulok, és arra próbálok felkészülni, még mennyi mindent fogok tanulni.

– Ha ezekből a tanulságokból néhány példát kéne kiemelni, mi maradt meg a legjobban?

– Megmutatta azt, ha azt hiszem, egy dolgot nem tudok már többféleképpen elmagyarázni, mindig van plusz egy mód, ahogyan el lehet. Azt is megtanultam, mire fektessem a hangsúlyt. Nagyon fontos az órán a tanár személye, de a fókuszunk nem szabad lekerülnie a lényegről. Picit háttérbe kell tennem a személyiséget, ugyanakkor néha annak a bevonásával tudom közelebb hozni a gyerekeket a zenéhez.

– Ha nemcsak a tanítást, hanem a stabil állások keresését nézzük, zenetanárokból hiány van a szakmában vagy túljelentkezés, mennyire könnyű stabil állást szerezni?

– Ez a része is elég érdekes. Magyar zeneórákból elég kevés van, viszont, amikor helyettesként keresnek tanárokat az iskolák, akkor nehezen találunk. Én az első évemben helyettesítettem, a másodikban utolsó éves mesterisként elkezdtem Mérán tanítani. Az például egy szabad poszt, mint ahogy a Nicolae Titulescu Általános Iskolában is azt töltök be tavaly óta. Meg van elégedve

velem a vezetőség, szeretem az iskolát, de számos bürokráciai lépcsőn kell átmenni, papírmunkával és különböző portfóliók összeállításával. Amikor azt hinné az ember, esély nyílik arra, hogy ez hosszabb távon működjön, akkor történik valami olyasmi, mint most ez a húszórás törvény. Ilyenkor ismét bizonytalanná válik a helyzet, szóval nem a legkönnyebb, de megéri próbálkozni.

– Szerinted ez a törvény mennyire fogja befolyásolni hosszú távon a szakmádat?

– Ha így marad, akkor mindenképp hatással lesz rá. Főleg azoknak a tantárgyaknak az esetében kellemetlen, amelyekből heti egy óra van. A betartáshoz húsz osztály kellene. Ha egy osztály csak húszas létszámú, az még úgy is sok gyereket jelent, akiknek a nevét megjegyezni is kihívás. Amellett, hogy sok energiát vesz igénybe, nehéz is összeszedni húsz órát. Ahogy az én helyzetem áll, nem látom lehetségesnek, hogy abban a két suliban, ahol tanítok, ennyi zeneóra legyen. Szóval több iskolában kéne tanítani, ami nem jelentené a világ végét, viszont zenéről van szó, a kórusoknak fel kell lépnie, az évnnyitó, a karácsony és a legtöbb esemény pedig egybeesik. Van olyan, akinek négy-öt iskolából jön ki a teljes katedra, nehéz lenne elképzelni számomra azt, hogy ugyanabban az időben ennyi helyen helyt álljak.

– Ami a kórust illeti, az összehangolás és a felkészítés okozott neked bármi nehézséget eddig vagy kezdettől fogva könnyen ment?

– Nekem ez a kedvenc részem. Egyáltalán nem okoz nehézséget, és nem is érzem tehernek, hogy pluszban ott kell ülni. Volt olyan, amikor szombaton tartottunk praktikanapot a kórossal. Bementek a gyerekek és én is. Ott ültünk tíztől kettőig, egyáltalán nem éreztem megterhelőnek, annyira élvezem. Mindkét suliban, ahol tanítok, opcionális a kórus. Pozitív visszaigazolás volt, hogy sokan jönnek. A Titulescu román kórusában 50 személy van, de a magyar kórusomban is összegyűlt több mint harminc ember.

– Sokan össze szokták hasonlítani a vidéki és a városi iskolában való oktatást

„Nincs az a mennyiségű pedagógus, ami felkészítené az embert az élesben való tanításra”

is abból a szempontból, hogy miként kell viszonyulni a gyerekekhez, te éreztél-e bármilyen különbséget eddig a kettő között?

– Egy falusi iskolában szerintem családiasabb a hangulat, kevesebb tanár és osztály van. Könnyebb dolgozni egy tízes létszámú osztállyal, mint egy harminccsal. Én is ismerek különböző sztereotípiákat és embereket, akik úgy gondolják, ha vidéken tanítasz, nem kell megerőltetned magad. Ettől engem kiráz a hideg. Miért érdemelne a faluban iskolába járó gyermek kevesebbet, mint a városi? Miért kéne zeneórán kevesebbet tanítanom, mint a matektanár a matekórán? Ugyanolyan komolyan lehet venni az oktatást vidéken és városban is, mindkét iskolában ugyanazt az anyagot tanulhatják meg a gyerekek.

– Többször is utaltál rá, néhány dolgot leszámítva, elégedett vagy a jelenlegi helyzeteddel. Szerinted a zenetanárok jövője mennyire biztosított Romániában?

– Erre csak megalapozatlan jóslataim vannak, de azt látom, a reál típusú líceumi osztályokban heti fél órára csökkent a zeneórák száma. Mivel ötödik osztályig a zenét nem zenetanár tanítja,

elégge meg vagyunk kötve. De azt is látom, hogy rengeteg gyerek érdeklődik a zene iránt, sokan tanulnak magánúton is. Nem látok abban rációt, hogy a közeljövőben kivegyék a tantervből. A zene, a rajz és a vallás is fontos. Bár nem vizsgatantárgyak, abba sem lehet belekényszeríteni a gyerekeket, hogy csak a matek, román és a magyar váltakozzon az iskolában. Fejleszteni kell a szépérzéküket is, mert nem gépek, hanem emberek, ehhez pedig ez is hozzátartozik.

– Ha egy dolgot kell kiemelni, mi az, ami a legjobban tetszett neked az elmúlt három évben a tanítás során?

– Nekem azért éri meg a legjobban időt és energiát fektetni az óráimba, mert azt látom a diákok arcán, hogy élmény nekik a zeneóra és a kórus. Ha bemegyek tanítani vagy helyettesíteni, általában kivirul a tekintetük, és az enyém is miattuk. Emiatt megéri, bármilyen legyen a rendszer, a fizetés, az óraszám vagy a helyzet, számomra mindenképpen élmény ezt csinálni.

GEBE ZOLTÁN

zoli.gebe@proton.me

Beszélgetés Simon Dávid soproni iskolalelkésszel

Élmények kellenek: az Istennel való kapcsolattartásra vezetni a fiatalokat

Fiatalok részére szervezett gitártáborban hallgattam az előadását, helyesebben tanúságtételét. Ezért a beszédért utaztam a Szatmár megyei Tasnádszántóra, meg az alábbi interjúért is. Örültem, hogy vállalta a beszélgetést. Mert Simon Dávid soproni római katolikus iskolalelkész gondolatait fontosnak tartom jól kihangsúlyozni. Négy éve szentelték pappá, de évekként később, mint a legtöbb fiatallelkész. Huszonkilenc évesen jelentkezett teológiai tanulmányokra. Előtte tíz évig kábítószerező volt...

Sok mindent megélt, mielőtt az a bizonyos fordulat megtörtént volna vele. Aztán megtörtént, és valóban új emberre vált.

„A boldogságot kerestem, és az érzéki kielégüléstől vártam azt”

Beszélgetésünk elején a „rég” élete felől érdeklődtem. Arra kértem, foglalja össze, milyen úton haladt a mélypont felé, ahová később csak az Isten tudott lenyűlni érte.

„Tizenhét éves koromig vasárnapi keresztény voltam, előtte kilenc évig jártam katolikus iskolába. Mindig hittem Isten létezésében, így szocializálódtam, ezt a családból hozom. Aztán amikor látszott, hogy nincs elég tehetségem a kosárlabdázáshoz, amit nagyon szerettem, egyszerűen nem tudtam, mit kezdjek az életemmel. Így az egyetemen kínomban, unalmamban, meg azért, mert valahogyan ezt a fajta életvitelt láttam vonzónak a rapes klipekből, elkezdtem napi szinten, majd lassan egész nap szívni a füvet. Szerencsére a szintetikus drogoktól féltem, azoktól megóvott az Isten, de pont elég kárt okozott bennem a marihuána...

A boldogságot kerestem és az érzéki kielégüléstől vártam azt. Az érzéki kielégülés valamiféle örömet ad, de ez az öröm olyan, mint a kámför, jön-megy, elillan. Rengeteg időt töltöttem

FOTÓ: OZSÁTH LUDIT

Simon Dávid iskolalelkész: „a gyerekeknek érdekes, élményszerű dolgokra van szükségük, nem száraz ismeretekre csupán”

játéktermekben is, az egyik eufóriától szaladtam a másikig. Mihaszna, léha életet éltem, ami lényegében arról szólt, hogy megpróbáltam az agyam jutalmazásközpontjába valahogyan dopamint csiholni. Bennem nagyon sokáig fel sem vetődött, hogy az Isten engem boldoggá akar tenni. Az Istenre én úgy gondoltam, mint valakire, aki még jól jöhet, ha nehéz helyzetbe kerülök. De az, hogy ő tegyen engem boldoggá, sajnos föl sem merült bennem. És mivel nem volt semmi életcélom, nem tudtam, mit akarok kezdeni az életemmel, ezeknek a kis apró érzéki örömeknek éltem, és ezeknek váltam a rabjává.

És hogy milyen volt? Az elején minden érdekes, izgalmas, lenyűgöző, lehangoló, csak úgy ahogyan emelkedett az ingerküszöböm, ezek egyre kevesebbet adtak. Ami régebben még lélegzetelállító volt, az egy idő után már csak az unaloműzésre, a fájdalom csillapítására volt jó. Az ember az elején azért kábítószerezik, mert tetszik neki, mert

nagy élményt nyújt számára, de egy idő után már csak megszokásból, vagy tényleg azért csinálja, hogy elterelje a lelki nyomoráról a figyelmet. Az elején minden ilyen dolog sokat ad, aztán egyre kevesebbet, majd az ember lassan mindent elveszít. Még a lelkét is. És hát milyen ez az élet? Isten nélkül az élet szürke és lassan siralomházzá válik. Mert ha az Isten az élet, de nem csak a biológia szintjén, hanem metafizikailag is, akkor az a lélek, aki elszakad az Istentől a bűnnel, azzal, hogy nem törődik vele, előbb megbetegszik, majd haldoklik, végül meghal. Ha ebben az állapotban éri a halál, akkor lényegében örökre elvesz, az Isten nélkül való öröklétbe kerül, ami a pokol. És nyilvánvaló, a lélek állapotának romlásával együtt az ember egyre üresebbnek, élettelenebbnek, közömbösebbnek, levertnek érzi magát. Én nem voltam depressziós, de egykedvű, rezignált igen. Minden mindegy volt. Nagyon rosszul nem voltam, de jól meg egyáltalán nem.

A szerencsejáték, a füvezés, imitt-amott a lányok, a kosárlabda, a szórakozás, a fesztiválok kötötték le az eszméletemet, s ez az egész amolyan vegetálás volt. Teljesen céltalan élet.”

A gyerekeknek élményszerű dolgokra van szükségük

A történet külön érdekessége, hogy Dávid korábban kilenc évig katolikus iskolában tanult, de sajnos ez sem segítette őt céljainak megtalálásában. Ma úgy látja, az iskola nem biztosított lelkiileg igazán megérintő programokat, hittanórán is főként az ismeretátadáson volt a hangsúly.

„Az osztálymiséken és a hittanórákon kívül és az évi közös litánián és rózsafüzéren kívül nem voltak nagyon lelki programok, ahol megérinthetett volna minket az Isten. Nem voltak lelkigyakorlatok, zárandoklatok, dicsőítések, nem vittek minket sehova. Épp ezért most, amikor már én is tanítok, az a koncepcióm, hogy olyan programokra kell vinni a középiskolás diákokat, ahol megérintődhetnek. Például felkínáltuk a végzős diákoknak, hogy elzarándokolhatnak öt napra Međugorjéba, a Mária-jelenésekről ismert helyre. A végzős osztályok diákjainak nyolcvan százaléka mindig le akart jönni, olyan jó híre lett Međugorjának az iskolában. Sokan megtértek ezeken a zárandoklatokon. Sajnos a családból kevesen hoznak hitet, komoly hitéletet, pedig a család az evangelizáció elsődleges színhelye. Ismerem a vallásgyakorlással kapcsolatos magyarországi statisztikákat: 66 százalék hisz Isten létezésében, 29 százalék imádkozik naponta vagy hetente többször, és nyolc százalék jár rendszeresen szentmisére vagy istentiszteletre. És ennek a nyolc százaléknak a tíz–húsz százaléka imádkozik napi félórát vagy többet. Ez a teljes populáció egy-két százaléka lehet. Tehát ennyi lehet nagyjából a megtért keresztény, akinek Isten tényleg egy erőteljes tényező a mindennapjaiban. Ilyen közegből érkeznek a katolikus iskolák diákjai is. Hisznek Istenben, de nagyon kevésnek van számottevő kapcsolata vele. Nekik kell fölkelteni az érdeklődésüket... Lehet ezt tenni értelmi úton is, hogy azt vesszük ki, miért valószínűbb, hogy van Isten, mint az, hogy nincs. Ez nagyon jó, órákat el is tudunk tölteni vele, tetszik is a

gyerekeknek. Aztán van a megérintettség útja. A történelem során rendkívül sok ember számolt be arról, hogy megtapasztalta Istent. Lehetséges, hogy ennyi ember a saját élményei tekintetében téved? A tanúságtételeket hallgatva, ha hitelesnek tartják őket, talán megindul a fiatalok lelke. Nagyon sok tanúságtélt nézetek hittanórákon, és sok tanú-

az mit jelent. Csak ezzel nem tudom, hogy mennyivel jutott közelebb a jó Istenhez... Aztán egy hittantanár elmondta nekem, hogy az egyik középiskolás hittankönyvsorozatban egyetlenegy lecke van az imáról... Négy év alatt egy lecke az istenkapcsolat ápolásának elsődleges eszközéről, ami nélkül nincs keresztény élet... Furcsa ez nekem.

Simon Dávid iskolalelkész a Szatmár megyei Tasnádszántó katolikus templomában

ságtevőt hívtam az iskolába is. Sokat foglalkozunk a csodákkal is. A gyerekeknek érdekes, élményszerű dolgokra van szükségük, nem száraz ismeretekre csupán. Nálunk 37 órája van hetente egy kilencedikesnek, és neki ezek mellé nem hiányzik egy újabb tantárgy, amire sokat kell készülni. És ha őt az nem érdekli, nem hisz benne, akkor körülbelül olyan lesz számára, mint amilyen nekem a kémia volt. Nem értettem, nem érdekelt, nem akartam tanulni.

Ezért komolyan mérlegelni kellene, hogy egy megtérő, majd megtért embernek milyen tudásra van szüksége ahhoz, hogy Istennel éljen. Neki elsősorban arra van szüksége, hogy arról beszéljenek neki, hogy hogyan tudja tartani az élő Istennel a kapcsolatot. És ehhez elsődlegesen nem az egyháztörténelem meg fundamentális teológia kell neki. A múltkor például megkérdem az – úgy hiszem – hatodikos ministránsomat, hogy miről tanultak hittanórán. Azt mondta, a cezaropapizmusról. És elmondta, hogy

Szerintem a katolikus iskolákban, hittanórákon a hitébresztés, és a lelkiéletre nevelés a legfontosabb. Aki találkozik az élő Istennel, annak megváltozik a hittanórához való hozzáállása.”

Engednünk kell Istennek, hogy bennünk élhessen

Simon Dávid jól látja, hogy ma egyre több a rezignált, hit nélkül élő ember, és saját tapasztalatai alapján ennek okát is érti. „Nagyon sok embernek sajnos nincs szubjektív életcélja. Sokan csak jól akarják érezni magukat, például utazgatva, szórakozva, vásárolva, az életet élvezve. De azok sincsenek nagyon kisegítve, akiknek van szubjektív életcéljuk. Meg kell találni az objektív életcél, amely minden ember számára ugyanaz: egyesülni az Istennel, azaz átistenülni, és halálunk után az Isten boldogító színelátására jutni. Ehhez engednünk kell Istennek, hogy bennünk élhessen. Azok, akiknek már van szubjektív életcéljuk, úgy tűnhetnek, hogy

sínen vannak, ők akarnak valami értelmeset az életben, például családot, karriert. De Isten nélkül ők is el vannak veszve, mert Isten nélkül mindenki elveszett. Most olvastam az egyik szentnél, talán Athoszi Porfiriosz atyánál, hogy ostoba az az ember, aki azt hiszi, hogy Isten nélkül bölcsen tudja kormá-

lelkedet. Hogy Jézus gyógyítani akarja a lelkeket! Ezek az üzenetek itt és most kínálnak megoldást az emberek belső nyomorúságára. Én ezeket használom. A másik probléma, ami miatt – szerintem – nem sikeres az evangelizációnk, ebben a szentírási szakaszban rejlik: „Aki bennem marad, és én őbenne, az

Koránt, a buddhista tanításokat, meg olvastam Senecát, Marcus Aureliust. Az egzisztenciális kérdések foglalkoztattak. Van-e annál fontosabb kérdés, hogy létezik-e Isten, és ha igen, mi volt a célja az ember teremtésével? Engem ezek kezdték érdekelni: Miért vagyok itt? Mit kell tennem? Ki vagyok én? Ki az Isten? De valószínű, ez is kegyelem. Engem mindig a nagy kép érdekelt, a makró, a mikró nem. A két holisztikus tudomány, a filozófia és a teológia kötött le, az intellektuális gőg föl is ment bennem. Sienai Szent Katalint, Pio atyát olvastam, de semmiféle változás nem történt bennem. Tetszett, érdekelt, azt mondtam, ez az igazság, de amíg el nem kezdtem igazán imádkozni, semmi sem változott bennem. Huszonkilenc éves koromig az volt az imaéletem, hogy „Én Istenem, jó Istenem, lecsukódik már a szemem...”. És akkor kezdődött el a változás, amikor 29 éves koromban elkezdtem napi két-három tizedet mondani a szentolvasóból. Még a titkokat nem is tudtam, csak imádkoztam az egy Miatyánkot és a tíz Üdvözlégyet. És már ettől elindult a lelki gyógyulás bennem, már ettől jött az Isten. Ahogy elkezdtem imádkozni, egyre gyakrabban arra gondoltam, hogy papnak kellene mennem. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy engem egy szerelmi csalódás lökött az Isten kezébe. De így működik az Isten... Ő a nyomorúságot arra használja, hogy végre rájőjjünk, hogy nélküle az élet nem megy. És tökmindegy, hogy az betegség, anyagi krízis, gyász vagy egy szerelmi bánat. Mindenki tudja, hogy a szerelmi bánat egy óriási nyomorúság. És ilyenkor, a nyomorúságban a lélek megnyílik az Istenre. A szenvedés megnyitja az Istenre. Ezzel nem azt mondom, hogy minden ember, aki szenved, megtér, mert vannak, akik azt mondják, hogy nem létezhet Isten, ha hagyta, hogy egy ilyen csodálatos, fantasztikus emberrel, mint amilyen én vagyok, megtörténjen az, ami megtörtént. Vagy ha létezik is egy ilyen Isten, arra ő nem kíváncsi. Van ilyen is, persze.

De vissza hozzám... Akkor ott elkezdtem imádkozni, és szép lassan egyre többet és többet imádkoztam. Ez mind az ő kegyelme volt.”

FOTÓ: OZSVÁTH JUDIT ARCHÍVUMA

Ozsváth Judit életpályájáról, hitéletének alakulásáról, megrázó tapasztalatairól faggatta Simon Dávid iskolalelkész

nyozni az életét. Mert ha igaz az, hogy a bölcsesség forrása az Isten, a bölcsesség lelke a Szentlélek, akkor aki eltávolodik az Istentől, az homályba kerül, és egyre több rossz döntést hoz. Aki nem hagyja, hogy az Isten vezesse, azt majd valamilyen mértékben a démonok vezetik. Ha viszont elkezdünk Istennel együtt élni, akkor elkezd ő elvezetni minket a mi szubjektív életcélunkhoz is. A feladatunk tehát az, hogy Isten segítségével találjuk meg ezt a szubjektív életcélát. Nem az a kérdés, hogy én mi akarok lenni, hanem az, hogy az Isten mit szeretne, hogy mi legyek.

Meg kell találnunk azokat az üzeneteket, amelyek megfogják az embereket. Jelenleg azt tapasztalom, hogy a mennyország nem nagyon hozza lázba az emberek többségét, különösen nem a fiatalabb generációhoz tartozókat. Viszont mindenki boldog akar lenni. Sienai Szent Katalin azt kapta az Istentől: „Én tudom egyedül betölteni az embert”. Nálam ez az üzenet működik. Vagy az, hogy csak az Isten adhat békét az embernek. Vagy az, hogy Jézus meg akar szabadítani a félelemtől, a szorongástól, attól, ami megnyomorítja a

bő termést hoz, mert nélkülem semmit sem tehettek.” (Jn 15,5) Ha nincs „termés” az életünkben, a lelkünkben, nem vagyunk eléggé benne. Mert a termést Ő hozza általunk. Nélküle nincs termés. Komolyabban kell venni az imát, szorosabb szimbiózisban kell élnünk Krisztussal! A másik oka annak, hogy nincs növekedés, véleményem szerint az, hogy nincsenek olyan lelki programok, amelyekre érdemes elhívni az embereket, nincs hova integrálni őket. Akkor legfeljebb ennyit lehet mondani: „Gyere el misére, az jó lesz”. „De hát emlékszem, én tizenégy évesen jártam és dögunalom volt, nem adott semmit” – válaszolhatják...”

A nyomorúságban a lélek megnyílik az Istenre

Simon Dávid igazi megtérése hosszabb folyamat volt. „A megtérésem elején az ördögűzésről kezdtem nagyon sokat olvasni, és ez megerősítette a hitemet. Ha az ördög létezik, gondoltam, akkor Istennek is léteznie kell. Aztán elkezdtem rengeteg metafizikával kapcsolatos filozófiai, teológiai könyvet olvasni, többnyire keresztény könyveket, de elolvastam a

OZSVÁTH JUDIT

ozsvathjudit@yahoo.com

A cipők mellé célt és élményt is adnak a jótékonysági mozgalom futói

Az elmúlt évtizedben számos sportcipő jutott el az anyaországból határon túli gyermekotthonokba az Egy Vérből Vagyunk Alapítvány jótékonysági futásainak köszönhetően. Gui Angéla, az egyesület alapítója szerint azonban az adománynál sokkal fontosabb, hogy célokat és élményt is vittek a nehéz sorsú kicsiknek, fiataloknak. A nagykárolyi születésű, Magyarországon élő karitatív futónagykövet a kezdeményezés első kiadásáról, a gyerekekkel való kapcsolattartás fontosságáról beszélt.

Tíz évvel ezelőtt rajtolt Déván az Egy Vérből Vagyunk Alapítvány első jótékonysági futása, azóta több mint 10 ezer kilométert futottak a mozgalom résztvevői, ezáltal adományokkal segítve többek között erdélyi, kárpátaljai és vajdasági gyermekotthonokat. Gui Angéla, az egyesület alapítója felidézte, az első, Dévától Budapestig tartó futás szervezése fantasztikus élmény volt, öt nap alatt 500 kilométert tettek meg, és 5 millió forintot sikerült összegyűjteni. „Azt hiszem, akkor inkább a szívem vitt előre, kevésbé a szervezetségem és a lábam. Az 500 kilométer alatt, de már a szervezése során is úgy éreztem, mintha beleszóppentem volna egy másik világba, vagy egy másik bolygóra kerültem volna, ahol az emberek nemcsak futnak, hanem segítenek is másokon, ahol egy más szintű kapcsolódás alakul ki a futók között. Hihetetlen érzés volt, hogy egy időben könnyű és nehéz is segíteni másokon, hiszen semmi rendkívüli nincs abban, hogy valaki szervez egy jótékonysági eseményt, de ezt a távot iszonyat nehéz az ultrafutóknak teljesíteni, akiknek ezúttal is nagyon-nagyon hálás vagyok, hogy az elmúlt évtized alatt nekik köszönhetően is mozgalommá nőtte ki magát ez a kezdeményezés” – magyarázta a nagykárolyi születésű, Magyarországon élő karitatív futónagykövet, aki szerint az elmúlt tíz évben az emberek hite és lelkesedése tartotta életben ezt a rendezvényt, valamint az a sok-sok szeretet, amit azoktól a csatlakozóktól kaptak, akik akár 100 méterre – mondjuk egy ovis csapat –, akár 100 kilométerre álltak be.

Ugyanis a jótékonysági események résztvevői az elmúlt években olykor több száz, gyermekotthonban nevelkedő kicsivel, fiatalal közösen futottak be határon túli intézményekbe, ahol a nehéz sorsú támogatottaknak sportcipőket adtak át, helyenként gyermekfesztivált tartottak, útközben pedig véradási akciót szerveztek. „Egy hosszú távfutás alatt egy belső utat is megteszünk. Amikor több száz kilométer megtétele után célba érünk a gyerekekkel, akkor tulajdonképpen üzenetet viszünk számukra, mégpedig azt, hogy ők is fontosak valakiknek” – hangsúlyozta Gui Angéla. Hozzátette, olyan gyerekeket kell elképzelni, akikről nem tudnak, vagy nem akarnak gondoskodni szüleik. Viszont, amikor azt látják, hogy számukra első alkalommal még idegen emberek ezerszer többet tesznek meg értük, mint saját szüleik, belátják, hogy ők is fontosak.

„Igazából ez a lényege ennek a jótékonysági futásnak, hogy nemcsak egyszeri alkalommal megyünk a gyerekekhez, átadjuk

FOTO: GUI ANGÉLA/WEBOLDALA

„Az biztos, hogy legalább ötször körbefutották a Földet azok, akik csatlakoztak valamelyik felhívásunkhoz, és kilométereiket felajánlották adományként.”

a sportcipőket, és soha többet nem találkozunk, hanem rendszeresen visszajárunk, folyamatosan tartjuk velük a kapcsolatot. És ez az, ami sokkal fontosabb egy adománynál: célokat viszünk. Persze pénz kell ahhoz, hogy meg tudjunk venni egy pár cipőt, de mi célt és élményt is adunk mellé. Segítünk a gyerekeknek, hogy megtegyék első lépéseiket, első kilométereiket, és évről évre visszajárunk, ezért tudják, hogy számíthatnak ránk” – részletezte a magyarországi alapítvány vezetője.

Gui Angéla arról is beszélt, hogy próbálta összeszámolni az elmúlt években gyűjtött pénzadományokat, de ez szinte lehetetlen, hiszen sokszor a támogatók által közvetlenül jutott el a gyerekekhez tanévkezdéskor vagy karácsonykor. „Az biztos, hogy legalább ötször körbefutották a Földet azok, akik csatlakoztak valamelyik felhívásunkhoz, és kilométereiket felajánlották adományként. De igazából ha valamiben össze lehetne számolni, hogy mi volt ennek a mozgalomnak a hozadéka, akkor az öröm lenne, amit a gyerekek arcán láttunk, azt meg nem lehet forintosítani” – mutatott rá a futónagykövet.

Az idei, július végi jótékonysági esemény kicsit eltért a korábbiaktól: ezúttal nem egyik településről a másikra futottak, hanem a megalakulásának harmincadik évfordulóját ünneplő, kárpátaljai Irgalmas Samaritánus Református Gyermekotthon főépülete körül (252 méteren) futottak 30 órán keresztül.

B. L. J.

Amiért érdemes tanítani – tanári jelenlét egy változó világban

Amikor szeptemberben először beléptem az egyik tanterembe – szívemben az otthonról hozott aggodalommal: „Istenem, nehéz évünk lesz” –, tudtam, milyen próbatételek várnak ránk. A kisebbik fiam az érettségi küszöbén állt, a nagyobbik az egyetemi államvizsgára készült. És mégis... abban a pillanatban, ahogy megálltam a padok között, a nyár melege még ott pihent az ablakpárkányon. A gyerekek szemében csendes várakozás ült: új versekre, új történetekre, új kérdésekre – és talán valamire, amit még nem tudnak nevén nevezni, de amiért érdemes iskolába járni. Azóta négy évszakon át haladtunk. Most, amikor visszánézek, nem csupán tananyagokat és versenyeredményeket látok magam mögött, hanem sok-sok pillanatot – olykor halk, máskor ragyogó pillanatok –, amelyekben a tanári hivatásom újra meg újra értelmet nyert.

Emlékszem, szeptember végén, amikor a magyar népmese napjára, majd a Kriza János mesemondó versenyre készültünk, a legkisebbek, a kis ötödikeim még félénken tapogatták a mesék világát. Volt, aki hegyes hangon mondta ki a boszorkány nevét, más az ujját rágszálta idegesen, miközben a többiekre figyelt. Aztán a történetek lassan magukba vonták őket. Néhány hét múlva már bátran álltak ki a verseny színpadára.

Még most is bennem élnek azok a pillanatok, amikor a hangjuk rálelt a mesék ritmusára. Egyikük eljutott az országos mesemondó versenyig – de ami még fontosabb: eljutott önmagához. A versenyeredmények mögött mindig van valami csendesebb, mélyebb réteg. Egy csillanó szempár, amikor egy tanuló először elhiszi, hogy az ő mondata is számít. Egy újraolvasott vers, egy megrezdült sor. A Mikes Kelemen tantárgyversenyen részt vevő diákjaim nemcsak tudásukkal tűntek ki, hanem azzal az érzékenységgel is, amellyel az irodalomhoz közelítettek. Nem felmondták a leckét – megszólították a

szöveget, és a szövegen át a javítótanárt is. Ezért is juthattak el az országos döntőig ketten is.

A Kányádi Sándor Fától fáig szavalóverseny egyik résztvevőjének hangja úgy telt meg jelentéssel, hogy a terem egy pillanat alatt elcsendesedett. Nem tudom, ő maga érezte-e, mit idézett elő abban a néhány percben – de én tudtam: ezekért a percekért érdemes tanítani. Ahol nemcsak a vers van jelen, hanem egy gyerek kibomló belső világa.

Nem egyedül jártam ezt az utat. Tanítványaim gyakran fogták meg a kezem – néha kérdésekkel, máskor lelkesedéssel. A magyar kultúra napján nem csupán emlékeztünk, hanem együtt építettük

***A gyerekek szemében
csendes várakozás ült: új
versekre, új történetekre,
új kérdésekre – és talán
valamire, amit még nem
tudnak nevén nevezni, de
amiért érdemes iskolába
járni.***

újra az ünnepet: tanulói előadásokkal, saját írásokkal, irodalmi összeállításokkal. A költészet napján versekből formáltunk párbeszédet, amelyekben ott voltak a gyerekek legmélyebb kérdései. És volt, aki életében először mert verset mondani – saját hangján, saját ritmusában. Az iskolai fotópályázatok is az ő szemüket mutatták meg nekem, szervezőnek: hogyan látják az őszt, a telet, az udvaron koppanó fényt, egy havas reggel csendjét. Ezek a képek nemcsak szépek voltak – őszinték is. Közben bővült a tér, ahol tanítottam. A tanórán kívül is dolgoztunk együtt: a Bod Péter Megyei Könyvtárban, a Székely Nemzeti Múzeumban, a Megyei Tanács

rendezvényein, a Domokos Géza Iskola-könyvtárban, a Művészeti Galériában. A FIRKA iskolaújság szerkesztése is közös terepünk lett, majd eljutottunk a Sepsibook könyvvásárra, ahol tanítványaim már kérdezni mertek – íróktól, szerkesztőktől. Kiemelkedő élményük volt, amikor beszélgethettek Lackfi Jánossal. Akkor értették meg igazán: az irodalom élő, és ők is részesei lehetnek.

Pedagógusként számomra is fontos volt az újjászűletés. A továbbképzések – legyen szó a tanári identitás megerősítéséről, a tehetséggondozás új útjairól vagy a környezeti nevelés módszertanáról – olyan találkozások voltak, ahol nemcsak tanultam, hanem megerősödtem. A legfontosabb felismerésem talán ez volt: nem módszerek visznek előre, hanem a hit, hogy minden gyermek egy új történet – amit érdemes végighallgatni. A tanév végén, amikor a negyvenöt tizenkettedikes ballagó diákom felöltötte a székely ruhát, és kezébe vette a faragott botot, hirtelen minden szó, minden vers, minden csend összeért. Nem tudom, mi vár rájuk – de azt tudom, mit visznek magukkal: a közösen megélt emlékeket, szavakat, amelyek már az övéik is lettek. És én is vittem valamit a kimagasló érettségi eredményeik mellett – az ő tekintetüket, ahogy rám néztek, amikor elindultak. Ez maradt velem a tanév végére: Egy iskola mindig több, mint órarend és tanterv. Egy iskola otthon is, akkor, ha jó közösség, ha értelmes kérdés, ha megfelelő időben csend, ha hasznos beszélgetés. És a diákok – akárcsak a saját két fiam – külön csodák. Egyenként. Köszönöm, hogy részese lehettem!

A szerző a sepsiszentgyörgyi Református Kollégium magyartanára.

BEDE ERIKA

bedeerika@gmail.com

Hópárduc: fejlesztő falmászóprogram indul Kolozsváron

Négy–tíz éves gyerekeknek szóló, fejlesztő falmászóprogram indul ősszel a kincses városban a budapesti Hópárduc Alapítvány és a kolozsvári Telemark Sportegyesület együttműködése révén. Décsei Levente, a sportegyesület vezetője a Hópárduc-foglalkozások célcsoportjáról, az elsajátítandó készségekről, az órák felépítéséről beszélt. Romániában elsőként indul el Kolozsváron a Hópárduc fejlesztő falmászóprogram, amely játékos, meseközpontú foglalkozásokon keresztül fejleszti a gyerekek mozgáskoordinációját, figyelmét, problémamegoldó gondolkodását és önbizalmát. A program megvalósítását a budapesti Hópárduc Alapítvány és a kolozsvári Telemark Sportegyesület együttműködése tette lehetővé. „Tavaly augusztusban merült fel a program kolozsvári meghonosításának ötlete, miután személyesen találkoztam Budapesten Sterczér Hildával, a Hópárduc Alapítvány létrehozójával és mentorával. Ekkor felajánlotta nekünk, hogy partnerségben bevezethessük a fejlesztő falmászást, és közel egy év távlatában el is jött a saját mászótermünkbe, ahol Hegedűs Kinga menttorral közösen négyünknek tartottak egy intenzív képzést, amelynek a végén sikeresen megszereztük az oktatási jogosultságot” – mondta Décsei Levente.

A Telemark Sportegyesület alapítója rámutatott, a szeptember 22-én induló Hópárduc foglalkozásokra 4–10 éves gyerekeket várnak. Olyanokat például, akiknél nehézségek jelentkeznek a mozgáskoordinációban, egyensúlyérzéskben vagy a finommotorikában. „Például azok a gyerekek, akik nem szeretnek hintázní, félnek felmászni a játszótéri eszközökre, gyakran csetlenek-botlanak – számukra ez a program játékos módon nyújt támogatást és fejlődési lehetőséget” – magyarázta a sportegyesületi vezető. Emellett figyelemzavarral, koncentrációs nehézségekkel küzdő gyermekek is nagy hasznát vehetik a programnak, amely komplexen fejleszti az auditív, vizuális, taktilis és problémamegoldó készségeket.

A fejlesztő foglalkozások egyik kulcseleme, hogy minden egyes óra egy tematikus mesekeret köré épül. A gyerekek kalózzokként, artistákként vagy épp űrhajósként vesznek részt a programban – a mozgásos feladatokat is ezekhez a szerepekhez igazítják. A mesevilág nemcsak játékosabbá, hanem hatékonyabbá is teszi a tanulást: a gyerekek szinte észrevétlenül fejlődnek, miközben teljesen belemerülnek a szerepjátékba – mutatott rá Décsei Attila.

Mint kifejtette, a foglalkozásokat kis létszámú, maximum ötfős csoportokban tartják, minden gyermek előzetes egyéni felmérés alapján kerül be, és már lehet is jelentkezni a 0740-186086 telefonszámon. „A felmérés is mesekeretbe ágyazott formában zajlik, és segít abban, hogy a gyerekek a számukra legmegfelelőbb csoportba kerüljenek. A foglalkozások terveink szerint szeptember 22-től indulnak, és egy tanéven át tartanak, heti egy alkalommal – délutáni időpontokban, a

FOTÓ: TELEMAR SPORTEGYESÜLET

Fontos, hogy a fejlesztő falmászás elkülönüljön a hagyományos mászótermi tevékenységtől – így elkerülhető, hogy a gyerekek figyelmét elvonják más csoportok vagy zajok

szülőkkel való előzetes egyeztetés szerint. A Hópárduc Alapítvány tízéves tapasztalata alapján egy iskolai évre bontott részvétel a leghatékonyabb, így mi is ezt az időkeretet követjük” – mondta Décsei Levente. Arra is kitért, hogy a program helyszíne a Telemark Sportegyesület saját mászóterme, ahol külön, újonnan épített mászófalat alakítanak ki a fejlesztő program számára. „Fontos, hogy a fejlesztő falmászás elkülönüljön a hagyományos mászótermi tevékenységtől – így elkerülhető, hogy a gyerekek figyelmét elvonják más csoportok vagy zajok” – tette hozzá az oktató.

Décsei Levente szerint ugyanakkor képzésük nemcsak a szakmai módszertanra tért ki, hanem arra is, hogyan kommunikáljanak pozitívan a gyerekekkel. „Rá kellett döbbenjek, mennyire fejlesztő ereje van egy egyszerű játéknak, vagy egy jól időzített dicséretnek. Megtanultuk, hogy nem azt kell mondani: »ezt rosszul csináltad«, hanem például: »milyen ügyesen ment volna, ha ide tetted volna a babzsákot«. Ez rengeteget számít a gyerek önbizalma szempontjából” – hangsúlyozta a sportegyesület vezetője. A Hópárduc fejlesztő falmászóprogram tehát nem csupán egy újabb mozgásos foglalkozás – komplex, élményalapú út önbizalomhoz, figyelemhez, mozgáskoordinációhoz és az önismeret fejlődéséhez.

B. L. J.

Amikor dühös a gyermek...

Nem jól mondom, mert először is a gyermek nem lehet dühös. És azért nem, mert zavarja ezzel a (többnyire) dühös szülőt, aki viszont megtiltja neki, hogy dühös legyen. Ez családi hagyomány, magyarul: reflex. A dühös szülő ezt a saját, szintén dühös szüleitől tanulta, akik ugyancsak megtiltották neki, hogy dühös legyen, mert „a gyermeknek nincs oka dühösnek lenni, neki nincsenek gondjai”, és így tovább, egészen ítéletnapig vagy talán még azon is túl.

Gyakran el sem gondolkodunk ezeken, mert sűrű a napunk, dühös a főnökünk, rohanni kellett, hogy minden a program szerint történjen, és ez mind felőrli az energiatartalékainkat, úgyhogy a gyermek „rinyálására” már nem marad szufra, neki már csak a tiltás marad, a korlátozás, amit „nevelésnek” nevezünk, hogy ne érezzük rosszul magunkat...

Ilyen „sűrű” napokból épül fel, adódik össze az életünk, amely során a gyermek megtanulja, hogy ő „rossz gyerek” akkor (is), amikor hangot ad frusztrációinak. Ezek közül az első kábé arra vonatkozik, hogy a szülőnek rá már nem marad semmiféle idő- és energiatartaléka. Mert amire ismét összetalálkoznak késő délután, sulis és munka után, a teljes készletet kimerítették már mások: a munkahely, a buszsofőr, a szomszéd néni vagy bácsi (a házastárs, ha van készleten), és persze az a nemes cél, amelyért mindez történik: hogy gyermeknek „jó legyen”! A gyermek pedig szeretné ezt látni, hogy hol is van ez a „jó”, amit ő mind nem lát. És mivel soha nem látja, nem érzi, mert nincsenek azonnali látható jelei a „jónak”, ami mindig csak lesz valamikor, és ami miatt a szülő állandóan dühös, ő maga is frusztrált és dühös lesz, amitől viszont megtudja, hogy ő nemcsak „rossz”, hanem „hálátlan” és „követelőző” is...

Ha visszaolvassuk az előbbi mondatokat, amelyek alapja (szinte) mindannyiunk napi valósága, akkor magunk is észrevehetjük, micsoda kutyakomédiába vagyunk képesek belelovalni magunkat (hasznos képzavar ez, amitől

Az oroszlán

Az akvárium lakói

szégyenkezhettek a kutyák, lovak és egyéb állatfajták), ráadásul a „végén” (bármit is jelentsen ez) még képesek vagyunk csodálkozni is, hogy „mi lett belőle”. És, valóban, sok minden lehet mindebből...

De a fentieken való változtatást kis lépésekkel és fontos információk

birtokában bármikor elkezdhetjük. Az első ilyen hasznosnak mutató infó talán az lehet, hogy: a gyermek dühébe belenézhetünk, akár egy tükörbe, hiszen tulajdonképpen az is tükör. A tudomány tükörneuronoknak nevezi azokat az apró idegsejteket, amelyeknek tulajdoníthatóan az embernek (kicsinek, nagynak)

van egy olyan képessége, hogy visszatükrözi a másik gesztusait, hangulatát, állapotát. Ezen belül is a gyerekeknek van egy olyan finom érzékelője, aminek segítségével még azt is tükrözi, amit mi, szülőként eltitkolunk, maszkírozunk, de ez más „mese” egy másik alkalomra.

A következő hasznos infó talán az lehet, hogy a világon mindenki dühös, nincs olyan ember, akinek sikerült volna tartósan kordában tartania, betonbiztos keretek közé zárnia a dühét, hogy azt soha ne érezze és ne is üssön vissza (a sztoikus filozófiának és a dalai lámának is csupán a szájával, pennájával sikerült). Minél gyorsabban elfogadjuk ezt, megtanuljuk irányítónak használni és meghallgatni, hogy mit is akar közölni velünk, annál jobb lesz mindenkinek, beleértve saját magunkat és a gyermekeinket is. Az emellett érvelés frusztrálóan egyszerű: a düh gyors érzelmi reakció arra, amikor valami igazságtalanság történik velünk vagy szükségleteink nem nyernek kielégítést. És hála istennek, ez a beépített érzelmi szenzorunk sokkal okosabb, mint mi magunk, nem engedi elokoskodni a dolgokat. Persze, az agyunk méltó ellenfél lehet, és találhat magának mindenféle ihletett megoldást a visszاسzorításra, erre azonban busásan rá lehet fizetni különböző fizikai és mentális betegségekkel, amelyeket csak azért nem sorolok fel itt, mert akkor csupán ezekből állna az írásom. Összegezve: nem igazán éri meg kerülgetni a forró kását. Amikor dühösök vagyunk, annak oka van nálunk is, a gyermeknél is...

„Nagyon síró kislány voltam, és még most is elég gyakran elsírom magam” – mondtam három éve, elsőéves pszichoterápia hallgatóként az oktatómnak. És akkor konkrét gyakorlatként elkezdtük elemezgetni azokat a helyzeteket, amelyekben a könnyeim előbukkantak, előbukkannak derült égből villámcsapásként. Kiderült, hogy a helyzetek több, mint felében a könnyeim nem is a szomorúságomat, hanem a dühömet fejezték ki (nem, nem a haragomat, mert az már egy feldolgozottabb verzió, ez sokkal nyersebb és gyorsabb), és ez azért van így, mert a sírás a női düh egyetlen, társadalmilag is elfogadott kifejezőmódja. Azóta elkezdtem a dühömet dühként kifejezni. Ezzel együtt megtudtam, hogy „maszkulinizálódom”, hogy

„autoritásproblémáim” vannak, és még egyéb dolgokat is, amelyek ahhoz kapcsolódnak közvetlenül, hogy nincs férfi a háztartásban, aki féken tarthatna, mindegy is, hogy akarom-e ezt, vagy sem (vigyorgó emoji). Ez pedig mind nem tántorított el attól, hogy Leának ezzel párhuzamosan megengedjem, hogy ápolja a csillagjegyére épített ázsióját (oroszlán), így pedig normalizáltuk azt a rövid és nagyon kifejező oroszlánmorgását, ami dühös esetekben kikíváncozik. Nyilván, ez nem ilyen egyszerű, hogy fogjuk magunkat és egy adott társadalmi kontextusban egyszerűen, hatékonyan változtatunk a dolgokon: Lea

Gyakran el sem gondolkodunk ezeken, mert sűrű a napunk, dühös a főnökünk, rohanni kellett, hogy minden a program szerint történjen, és ez mind felőröli az energiatartalékainkat, úgyhogy a gyermek „rinyálására” már nem marad szufla, neki már csak a tiltás marad, a korlátozás, amit „nevelésnek” nevezünk, hogy ne érezzük rosszul magunkat...

most is szokott sírni dühében, hiszen még így is azon igencsak kevesek közé tartozik, akiknek szavakban kifejezett és nagyon határozott szülői felhatalmazásuk van a mindenféle érzelmek kifejezésére. Ez pedig nem egy promenád. Az okokat teljesen felesleges felsorolni itt, mert mindenki felöltlik legalább kettő, amint ezt olvassa... „Anyá, az az igazság, hogy nem is tudnám visszafojtani, mert érzem a torkomban, hogy ki akar onnan jönni” – magyarázta egy alkalommal. Mondtam neki, hogy ez így nagyon jól van, és mindig is figyeljen arra, hogy kiengedje onnan. Az érzelemszabályozás ugyanis nem abban áll, hogy nem engedjük ki, ami ki akar jönni, hanem egyfelől abban, hogy olyan helyzeteket teremtünk, amelyben

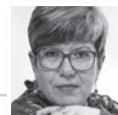
az érzelmeinknek nem kell a torkunkat szorongatniuk, ha pedig mégis jönnek, akkor különböző módozatokat találunk (életkori sajátosságok szerint) a levezetésükre. Minden más változat túl sokba kerül közép- és hosszú távon, ezt az árat pedig senki kedvéért nem szeretnénk megfizetni. Persze, elmagyaráztam Leának, hogy ez mivel jár, és azt is, hogy még van egy olyan változat is, amikor dühös esetekben egyszerűen kimondja, hogy „én most dühös vagyok”, mert ezzel is figyel arra, ami a torkában összegyűlhet, azonban úgy vélte, hogy ő erre még nem tud igazi lehetőségként tekinteni, így hát marad a morgás és sírás, helyenként kiabálás. És akkor mondtam neki, hogy oké, akkor majd a későbbiekben visszatérünk még erre a megoldásra, mert azt jelenti, hogy még nőnie kell egy kicsit hozzá.

Nem tudom, sikerült-e felhívnom a figyelmet a téma fontosságára, kellően ecsetelnem azt, hogy nem épp arra gondolok, hogy dühös esetekben mindig magunkból kikelve üvöltözzünk a környezetünkre (bár egyszer-kétszer ezt is ki kell próbálni, hogy érezzük, milyen erővel dolgozik bennünk ez az érzelem és eltántorodjunk a visszafojtásától). Inkább arra gondolok például, hogy amikor valaki a határvonalainkon sétálgat páros bakancscsal, akár a sétálóutcán, akkor azonnal és határozottan, akár keményebb hanghordozással jelezzük, hogy ez így nem fog működni. Lehet, hogy meglepő dolgot mondok, azonban itt az első és legfontosabb az, hogy mi magunk halljuk, amint ezt kimondjuk, hogy érezzük konkrétan is, hogy a saját pártunkon állunk, amikor sérelem éri.

Szülőként valahol még tartozunk is ezzel magunknak és a gyermeknek (ebben a sorrendben), ráadásul az a szülő, aki összebarátkozik a saját dühével, ami szintén roppant ritka jelenség, könnyen megérti, hogy ennek a nagyon erőteljes érzelemnek a kifejezése létszükséglet. Ezzel a tudással felvértezve a kamaszkor is valamivel könnyebb lehet, hiszen abban az időszakban a személyiségfejlődés alapja éppen ez az érzelem: a düh.

BARTHA RÉKA

bartha.reka.emese@gmail.com

Deszka

A mi iskolánk évszázados iskola. Elképzelni is borzasztó, ki mindenki föllépett a díszterem színpadán. Most azonban mi fogunk fellépni. Szomorú kollégiumi történettel ugyan, de mit tehetünk, ha írónknak is nehéz sors jutott?

Éhezés, árvaság, guruló krajcárok, beteg édesanyák, bundába varrt kisbárányok. Egyesek nevét csupa kisbetűvel írják, mások, ha belehalnak, sem tudják kienni a tehetősebbet a vagyonából. A mi színdarabunkban például a gonosz szobatársak szétszedik a főhős otthonról kapott pakkját.

Persze a színpad kulisszák felőli végéből eltörpül a történet, csak a rendező nagylány alakja marad meg, aki egyszerre kapitányunk és édesanyánk. Ott toporgunk a vörös bársonyfüggöny végében, lázasan lessük a nézőteret. A hátunk mögött egyik osztálytársnőnk szép, vékony édesanyja fekete tussal segít a Bellát játszó diáklánynak drámai szemet festeni.

Hétköznapiakon nincs jogunk szemet festeni, ez egyszerűen elképzelhetetlen. Szövetszoknyában és fehér, galléros ingblúzban járunk szavalóversenyre, ahol könnyesre pislogjuk festetlen szemünk, amíg a képünkbe világító reflektor fényében előadjuk, hogy „csuszatornyom omladékán rettenetes dühös lettem, meg akartam ölni apót, de csak lassan sírni kezdtem”.

És hát sírunk is, mert ezt a fényerőt lehetetlen száraz szemmel viselni, s ez nemcsak szavalóversenyen, hanem a fényképésznél tett összes látogatás alkalmával is így alakul. Sírunk a trolibuszbérleten, a személyi igazolványunkban, az útlevelünkben és az érettségi oklevelünkön. Nehéz az erdélyi iskolás sorsa!

Egész élete csupa deszka. Kezdődik a fáradt olajjal súrolt osztálytermi padlóval, amiről nehéz eldönteni, hogy sötétszürke vagy világos fekete. Napnál is világosabb, hogy ilyen szín nincs, de hát mégis van! Nyújtsa fel a kezét az, aki nem látott még fáradtfeketére

„Van aztán a sétatéri tavon ringatózó kék-fehér csónakok mézszínű deszkája, ami kicsit mindig nedves és vakítóan ragyog a nyári napsütésben”

pácolt fát. Ott vannak a vonatsínek talpfái, azok olyanok. Kattog rajtuk a sors nehéz tehervonatja.

Aztán ott nyikorognak a tornatermi öltöző silány oldalfalai, a neonfényben úszó terem víz-zöldre lakkozott padlódeszkái, a bordásfalak fényesre fogdosott rúdjai, a padlásra és pincébe vezető szüette lépcsőfokok, a hátsó udvari kijárat nagykapujának súlyos faelemei, és ne feledjük az épület díszét, a főbejárat szépen faragott, mélybarna kapuját a rettentő méretű, cifra fémkilincsel. Van aztán a sétatéri tavon ringatózó kék-fehér csónakok mézszínű deszkája, ami kicsit mindig nedves és vakítóan ragyog a nyári napsütésben. Deszkából ácsolják a játszótéri padokat is, onnan meg szállka megy az ülepünkbe,

amikor vigyázatlanul odébb csúszunk rajtuk.

Legjobb persze a zsíros deszka, amit reggelire, uzsonnára, vacsorára vagy ünnepélyen majszolunk, és egy életre így maradunk: a patinás küllemű fatárgyak iránti örök nosztalgiával, és azzal, hogy kedvenc kajánk a kenyér, mindegy, mit hord a hátán. A héja bar-na, mint a föld, a tornaszekrény bőrhuzata, az iskolai ódon tanácsterem karzatainak recsegő-ropogó faanyaga, ahol annyiszor üvöltöttük kórusban, hogy „amerre én járok, még a fák is sírnak!”

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

Sikeres volt a versenyvizsga-felkészítő program idei kiadása

A Communitas Alapítvány, az RMDSZ, a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézet és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem közös szervezésében idén második alkalommal tartottak a pedagógusok számára szervezett versenyvizsga-felkészítő programot. A kezdeményezés célja továbbra is az, hogy átfogó, gyakorlati támogatást nyújtson mindazoknak, akik a pedagógusi versenyvizsgára készülnek – írta augusztusban a Rmdsz.ro.

A program keretében idén először szerveztek felkészítőt az elemi oktatásban tanítók számára is. Az érdeklődés olyan nagy volt, hogy az elemi oktatásra jelentkezőket három külön csoportba kellett osztani. A felkészítő tanfolyam tantárgyanként tagolt, jól strukturált tematikára épült, és online formában zajlott. A résztvevők tapasztalt oktatóktól kaptak iránymutatást, hozzáférést kidolgozott tételekhez, bemutatókhoz és egyéb segédanyagokhoz.

A visszajelzésekben sokan kiemelték, hogy a képzés segített megszerezni a tudásukat, rávilágított a vizsga követelményeire, és új motivációt adott a továbblépéshez. Mások a képzés felépítményét és gyakorlatiasságát méltatták. A programban összesen 236 pedagógus vett részt, közülük 138-an vettek részt a címzetes pedagógusi versenyvizsgán, a többiek pedig a pedagógusi véglegesítő vizsgán. A vizsgázók között 70-en az elemi oktatás szakra jelentkeztek, 27-en matematikára, 5-en fizikára, 8-an biológiára, 23-an testnevelésre, míg 5-en kémiára. A vizsgázók közül 109-en értek el legalább 7-es átlagot – ez az a minimális pontszám, amellyel határozatlan idejű állást is lehet szerezni, nemcsak ideiglenes helyettesítést. Ez közel 77%-os sikerarányt jelent, szemben az országos átlag 44%-ával.

Eltűnnek az egy-két fős osztályok az iskolákban

Gyakorlatba ültették több mint félezer oktatási intézmény átszervezését, illetve a tanárok kötelező óraszámának növelését követően az adóügyi és költségvetési intézkedéseket tartalmazó 2025/141-es törvény minimális és maximális osztálylétszámmal kapcsolatos előírását is

a szaktárca augusztus végi közleménye szerint. Az osztályok zöménél ez nem idéz elő változásokat, többnyire az eddigi létszámminimum alatti osztályokat érinti az intézkedés. A legtöbb érintett osztály nyolc vagy kilenc tanulóval működött, ezek az összes általános iskolai osztály 0,5 százalékát jelentik – írta az Agerpresre hivatkozva a Maszol.

A közlemény szerint a 2024–2025-ös tanévben 507 oktatási intézményben történnek átalakítások, 12 nyolcadik osztály egy tanulóval, 26 osztály két tanulóval, 52 osztály három tanulóval, 64 osztály négy tanulóval, 84 osztály öt tanulóval, 92 osztály hat tanulóval, 107 osztály hét tanulóval működött. A tárca becslései szerint az intézkedéssel az eddigi 6 százalékról 7,5 százalékra nőhet a szimultán (összevont osztályokban történő) oktatás aránya.

Zajlik az iskolák átszervezése országos szinten

Folyamatban van a tanintézetek átszervezése az első válságkezelési intézkedéscsomag közoktatásra vonatkozó előírásai alapján. Mint ismeretes, megemelték a kötelező létszámot, legalább 500 diák kell, hogy egy iskola önálló jogi személyiségként működhessen.

Kallós Zoltán kisebbségi oktatásért felelős államtitkár a Maszol megkeresésére leszögezte, egyetlen magyar tanintézet jogi státusa sem változott, nem kellett összevonni magyar iskolákat. Az RMDSZ kiharcolta, hogy a 141/2025. számú törvényt úgy módosították, hogy legalább 300 diákkal működő kisebbségi intézmények megőrizhették a jogi személyiségüket, így nem kellett egyetlen magyar tannyelvű iskolát összevonni sem a nagyvárosokban, sem a szórványban, mutatott rá a szakpolitikus.

Országos szinten azonban zajlik az átszervezés, az esetek többségében a megyei tanfelügyelőség és az érintett önkormányzat megegyezett, ugyanarra az álláspontra helyezkedtek az összevonások tekintetében, néhány esetben azonban ez nem történt meg, részletezte az államtitkár.

Az oktatási miniszter rendelete alapján a tanfelügyelőségek és az önkormányzatok kellett beazonosítsák azokat a tanintézeteket, melyek már nem felelnek

meg az új törvény értelmében a jogi személyiséggel rendelkező intézményekre vonatkozó feltételeknek.

Az oktatási minisztérium augusztus 8–11. között elemezte a helyzeteket, és döntött az érintett intézmények átszervezésének módjáról, amelyet ezt követően közzétett a tanfelügyelőségekkel. A közoktatás minőségét biztosító ügynökség (ARACIP) augusztus 25-ig átküldte a tanfelügyelőségeknek azokat a miniszteri rendeleteket, amelyekkel jóváhagyták az intézmények átszervezését.

Sorin Ion államtitkár szerint nem feltétlenül a pénzügyi megtakarítás volt a fő indok az átszervezésre, hanem az iskolahálózat, azaz a különálló egységek számának csökkentése.

Az oktatásban folytatódik a megszorító intézkedések gyakorlatba ültetése: augusztus 18-ig kellett hogy frissítsék az üresen maradt/ fenntartott tanári állások listáját, az alapján hogy 2025 őszétől átlagosan két órával nő a pedagógusok kötelező heti tanítási óraszám. Valójában ez jelenti a legnagyobb kihívást, hiszen országos szinten emiatt egy 300 ezres pedagógus-közösséget kell teljesen átmozgatni.

A hazai pedagógusok mindössze 9 százaléka 30 év alatti

A romániai oktatási rendszer akut hiánnyal küzd fiatal pedagógusok terén, a tanárok mindössze 9%-a fiatalabb 30 évesnél, figyelmeztet Mircea Miclea volt oktatási miniszter.

Véleménye szerint a tanári pálya egyre kevésbé vonzó a fiatalok számára, elsősorban a nehéz munkakörülmények és a szakmai elismerés hiánya miatt. „Ha ez a hivatás valóban olyan vonzó lenne, ahogy azt néha a nyilvánosság előtt állítják, akkor miért nem választják a fiatalok? Miért nem ösztönzik a szülők, akik dicsérik ezt a pályát, a saját gyermekeiket arra, hogy tanárok legyenek?” – nyilatkozta Miclea a Prima News csatornának.

A volt miniszter szerint az olyan intézkedések, mint a tanári óraszám növelése vagy az osztálylétszám emelése, nemhogy javítanák az oktatás színvonalát, hanem elriasztják a már meglévő pedagógusokat is, ahelyett hogy újakat vonzanának be a rendszerbe.

„Bár költségvetési megtakarításokról beszélnek, senki sem méri fel ezeknek a társadalmi és oktatási hatásait. Egy jó tanárt nem szabad két plusz tanórával büntetni, hanem támogatni kellene abban, hogy a pályán maradjon” – tette hozzá Miclea. Felhívta a figyelmet a pedagógusok körében tapasztalható magas szintű kiégésre (burnout) is, és elmondta: Románia annak a veszélynek van kitéve, hogy más európai országokhoz hasonlóan, súlyos tanárhiánnyal kell majd szembenéznie. Elmondása szerint ha nem lesz egy átfogó, koherens stratégia a pedagógusok bevonására és megtartására, a romániai oktatás jövője komoly veszélybe kerül.

Elfogadták a gyermekvédelmi kormányhatározat módosítását

A gyermekvédelmi rendszer megerősítését célozza a 2015/691-es számú kormányhatározat módosítása. Derzi Ákos, az RMDSZ munkaügyi államtitkára elmondta, a határozat célja, hogy megelőzze a gyermekek családból való kiemelését szociális okok miatt, és időben támogatást nyújtson azoknak a családoknak, ahol ez a veszély fennáll.

A rendelkezés a 2023-ban elfogadott 156-os törvény alapján készült, amely az Országos Helyreállítási Terv (PNRR) részeként új alapokra helyezi a gyermekvédelmi rendszert. A reform nemcsak a gyermekeket védi, hanem az egész családot támogatja, hiszen csak egy erős, biztonságos környezetet biztosító család képes valódi védelmet nyújtani a gyermek számára – írja az Rmdsz.ro

Az új előírások olyan átfogó eljárásrendet vezetnek be, amely lehetővé teszi a szociálisan veszélyeztetett családok korai felismerését. Minden ilyen helyzetben megfigyelési adatlap készül a gyermekről, és a gyermek, illetve – szükség esetén – családja bekerül az országos „Gyermekefigyelő” (Observator) rendszerbe. A jogszabály előírja, hogy a bejelentést követően 72 órán belül helyszíni vizsgálatot kell végezni a család otthonában. A módosítás világosan rögzíti a feladatmegosztást a megyei gyermekvédelmi igazgatóságok (DGASPC) és a helyi szociális

szolgálatok (SPAS) között. A rendelkezés szabályozza a gyermekek személyes adatainak biztonságos kezelését is: az adatok automatikusan törlésre kerülnek, amikor a gyermek nagykorúvá válik, vagy cselekvőképességet szerez.

Magántanár is lesz a ChatGPT

Az OpenAI hivatalosan is megerősítette a ChatGPT új, „tanuljunk együtt” elnevezésű funkcióját, amely lépésről lépésre segíti a felhasználókat a tanulásban, a házi feladatok megoldásában és a vizsgákra való felkészülésben.

A fejlesztés nem új mesterségesintelligencia-modellt takar, hanem egy újfajta megközelítést – írja a Bleeping Computer alapján a Híradó. A funkció lényege az utasítások és a válaszok formázásának újfajta művészetében rejlik. Eltér a hagyományos ChatGPT-válaszoktól, ugyanis lépésről lépésre vezet végig egy-egy tananyagon, könnyen érthető, irányított magyarázatokkal.

A felhasználók nemcsak bonyolult problémákat bonthatnak le egyszerűbb részekre, hanem kvízekkel tesztelhetik tudásukat bármely témában, mélyebb szintre is elmerülhetnek az adott tárgyban. A kérdezés határai gyakorlatilag megszűnnek: bármiről lehet kérdezni, bármilyen témában.

A funkció fokozatosan válik elérhetővé a felhasználók számára, a következő órákban és napokban várhatóan mindenkire megérkezik. A Bleeping Computer azt is megjegyzi, hogy a rivális platformok, mint a Claude és a Gemini szintén hasonló tanulást segítő funkciókon dolgoznak – mindannyian az online oktatás gyorsan növekvő piacában látják a jövőt.

Újraindul a magyar-néprajz és a matek-info szak a BBTE-n

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) két újabb alap- és mesterképzéssel bővíti kínálatát a szeptemberi felvételire. A leendő hallgatók a BBTE Bölcsészettudományi Karán a 2025–2026-os tanévtől kezdődően magyar nyelv és irodalom – néprajz szakon tanulhatnak magyar nyelven, a Matematika és Informatika Kar matematika–informatika kettős szakot indít magyar és román nyelven – közölte

honlapján az egyetem. A magyar-néprajz szak az 90-es években nagy népszerűségnek örvendett, több százan szereztek a képzésben magyartanári és néprajzos diplomát, de a 2000-es években a bolognai átalakulással megszűnt. A 2023-as új felsőoktatási törvény tette lehetővé újraindítását.

Szabó Árpád Töhötöm, a Magyar Néprajz és Antropológia Intézet oktatója ismertette a képzés lényegét: az itt tanulók néhány tárgy kivételével megkapják mind a teljes magyaros, mind a teljes néprajzos csomagot. A hallgatók olyan tudással és szinergiákkal gazdagodnak, amit csak a két tudományterület találkozása tud biztosítani. A kar oktatói olyan leendő hallgatókat várnak, akik szeretnek olvasni, tájékozódni, egyszerre otthon lenni a fikció és a realitás világában és ezeknek a határterületén is. A szak azokat is megszólítja, akiket érdekel a népi kultúra színes világa, de nem feltétlen néprajzосként kívánnak elhelyezkedni. A szak azok számára is kiváló választás, akik a néprajzos pályát választják, de ki akarnak tekinteni a nyelvészet és az irodalom fele is.

András Szilárd, a Magyar Matematika és Informatika Intézet oktatója ismertette: a BBTE Matematika és Informatika Karán 2008-ig létezett a 4 éves matematika–informatika kettős képesítést nyújtó szak, ami matematikából és informatikából egyaránt alapszintű képzésnek minősült. Ez a bolognai rendszer bevezetésével megszűnt. A matematika–informatika kettős képesítést nyújtó szak tanrendje az összes alaptárgyat tartalmazza mind a matematika, mind az informatika képzésről. A kar elsősorban azokat kívánja megszólítani az új kettős szakkal, akik a jövőjüket a reál tárgyakra épülő területeken képzelik el, akik a matematikát és az informatikát egyaránt kedvelik, de esetleg még nem döntöttek a kettős között. Ugyanakkor egyedülálló lehetőség azok számára is, akik matematikát és/vagy informatikát szeretnének tanítani. Az új szakokra a szeptemberi felvételi időszakban lehet jelentkezni. Részleteket a bölcsészkar és a matematika kar oldalán lehet találni.

D. SZ.